

ПРОГРАМ ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА БЕОГРАДА

ЗА 2025–2026. ГОДИНУ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ЊЕГОВО СПРОВОЂЕЊЕ

1. УВОД

Програм запошљавања Града Београда за период 2025–2026. године са акционим планом са његово спровођење (у даљем тексту: програм) представља документ јавне политике који је инструмент за спровођење активне политике запошљавања на територији града Београда. Овим документом утврђују се приоритети и циљеви активне политике запошљавања, као и конкретне мере које ће се реализовати у периоду 2025–2026. године. Програм, у складу са Законом о планском систему Републике Србије¹, представља документ јавне политике који је усклађен са Стратегијом запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године² и Акционим планом за период од 2024. до 2026. године за спровођење Стратегије³.

Правни основ за доношење програма:

- Чл. 15. и 38. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) и
- Члан 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 30/10 – др. закон, 88/10, 38/15, 113/17 – др. закон, 113/17 и 49 од 14/21).

За имплементацију програма кључна је сарадња између националних, регионалних и локалних ресурса, јер само координисаним деловањем свих нивоа власти може се обезбедити ефективно и одрживо спровођење активности. Национални ресурси пружају основну подршку у смислу финансирања и регулативе, док регионални и локални ресурси имају боље познавање специфичних потреба и потенцијала локалних тржишта рада. Локалне самоуправе,

са своје стране, играју кључну улогу у идентификовању група које су најпогодније за активне мере запошљавања, као и у остваривању непосредне подршке у свим фазама спровођења мера. Сарадњом ових различитих нивоа, као и укључивањем партнера као што су: послодавци, образовне институције и невладине организације, ствара се синергија која омогућава боље прилагођавање мера стварним потребама и изазовима на терену. Ова интегрисана стратегија доприноси не само већој ефикасности, већ и дугорочном одрживом развоју запошљавања на нивоу Града Београда.

Примена принципа мултидисциплинарности у изради Програма запошљавања Града Београда омогућава свеобухватан и одржив приступ решавању изазова на тржишту рада. Овај принцип осигурава укључивање стручњака из различитих области, што доприноси бољем разумевању проблема и креирању мера које ће обухватити економске, социјалне, образовне и технолошке аспекте.

Мултидисциплинарност омогућава да се потребе различитих циљних група, попут младих, жена, особа са инвалидитетом и других категорија које се теже запошљавају, сагледају из више углова. На тај начин се креирају прилагођене мере које унапређују њихово запошљавање. Такође, овај приступ омогућава да се радној снази, како висококвалификованој, тако и оној која има потребу за додатним обукама, пружи адекватна подршка.

Примена мултидисциплинарног приступа омогућава креирање мера које подстичу развој предузетништва, стартапова и дигитализацију. Овакво решење доприноси отварању нових радних места и модернизацији тржишта рада, уз унапређење пословног окружења.

Принцип мултидисциплинарности такође унапређује ефикасност јавних политика. Боља координација између јавних институција и интеграција услуга посредовања у запошљавању, обука и социјалне подршке доводи до ефикаснијег коришћења ресурса. Поред тога, мултидисциплинарни тимови могу ефикасније пратити и мерити ефекте примењених мера, осигуравајући одрживост програма.

Овај приступ је неопходан за прилагођавање глобалним и европским трендовима у запошљавању. Укључивањем различитих стручњака омогућава се праћење савремених токова, дигитализације и иновација, што осигурава да Београд буде конкурентан на националном и међународном нивоу.

Примена мултидисциплинарности гарантује да Програм запошљавања Града Београда буде свеобухватан, флексибилан и прилагођен специфичним потребама тржишта рада, доприносећи бољем животном стандарду и економском развоју.

У том контексту, Савет за запошљавање Града Београда, који је формиран Решењем градоначелника града

¹ „Службени гласник РС”, број 30/18

² „Службени гласник РС”, бр. 18/21 и 36/21 – исправка

³ „Службени гласник РС”, број 22/24

Београда (број 02-3995/24-Г од 11. децембра 2024. године), представља кључни механизам за координацију, планирање и спровођење мера активне политике запошљавања на локалном нивоу. Чланице Савета за запошљавање Града Београда су: Секретаријат за привреду, Секретаријат за социјалну заштиту, Секретаријат за финансије, Секретаријат за спорт и омладину, Секретаријат за образовање и децу заштиту, Секретаријат за пољопривреду, Национална служба за запошљавање – Филијала за Град Београд, Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд, Градски центар за социјално предузетништво, Привредна комора Србије – Привредна комора Београд, Научно технолошки парк Београд, Фонд за развој Републике Србије, Филијала Београд, ЈП Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, Развојна агенција Србије, Удружење особа са инвалидитетом Београд, Савез самосталних синдиката Београд. Састав Савета за запошљавање Града Београда одражава мултидисциплинарни приступ у планирању и спровођењу мера запошљавања, укључујући институције из различитих области као што су привреда, социјална заштита, образовање, спорт, пољопривреда и правни послови. Укључивање организација попут: Националне службе за запошљавање, Регионалне агенције за развој и европске интеграције Београд, Привредне коморе Београда, Научно технолошког парка и Фонда за развој Републике Србије указује на интегрисани приступ који комбинује јавни и приватни сектор, као и цивилно друштво. Присуство удружења особа са инвалидитетом и синдикалних организација додатно наглашава посвећеност социјалној инклузији и праведном приступу тржишту рада. Ова разноврсна структура омогућава свеобухватно и ефикасно адресирање изазова запошљавања на нивоу града Београда.

Савет за запошљавање Града Београда, између осталих активности, одговоран је за:

- предлагање Програма запошљавања Града Београда са Акционим планом,
- иницирање и подршку градским општинама у креирању локалних програма запошљавања,
- стварање повољног финансијског амбијента за развој микро, малих и средњих предузећа, као и предузетништва, у сарадњи са финансијским институцијама.

Радна група за израду Програма запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину са Акционим планом за његово спровођење формирана је решењем градоначелника града Београда број 02-245/25-Г од 14. јануара 2025. године. Чланови ове радне групе су представници свих институција које су део Савета за запошљавање Града Београда. Радна група има следеће задатке:

- израђује нацрт Програма запошљавања Града Београда за период 2025–2026. године, укључујући Акциони план за његово спровођење;
- прати реализацију и спровођење мера и активности предвиђених Акционим планом запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину;
- извештава Савет за запошљавање Града Београда о спроведеним активностима и резултатима;
- повезује институције које су чланице Савета за запошљавање Града Београда и успоставља сарадњу са другим стручним институцијама, као и са градским општинама;
- промовише и организује промотивне активности у вези са мерама и активностима предвиђеним Акционим планом запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину.

2. НОРМАТИВНИ И ПЛАНСКИ ОКВИР

Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености

Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености представља кровни документ који уређује област рада и запошљавања у Републици Србији. Његова улога је да обезбеди правни оквир за примену мера активне политике запошљавања, регулише права и обавезе незапослених лица, као и да подстакне запошљавање кроз различите програме подршке.

Овај закон је основ за креирање програма и акционих планова на националном и локалном нивоу, прилагођених специфичностима тржишта рада. Он прописује мере активне политике, које поред осталог обухватају и обуке, преквалификације, програме samozapošljavanja и подршке предузетницима. Закон креира и механизме за укључивање различитих маргинализованих група, укључујући теже запошљиве категорије, на тржиште рада.

Поред тога, Закон регулише осигурање за случај незапослености, обезбеђујући финансијску сигурност лицима која су остала без посла и омогућавајући им приступ мерама реинтеграције у радни процес. Као такав, представља темељ за развој инклузивног и одрживог тржишта рада у Србији.

Члан 8. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености дефинише оквир за мере активне политике запошљавања, које локалне самоуправе могу прилагодити специфичним потребама својих тржишта рада. Ове мере укључују програме преквалификације, обуке и подршке samozapošljavanja. Члан 40. омогућава локалним самоуправама да израде програме и акционе планове запошљавања који су прилагођени специфичностима локалног тржишта рада.

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом представља кључни документ у обезбеђивању равноправности и подршке особама са инвалидитетом на тржишту рада. Његова основна сврха је да створи правни оквир за професионалну рехабилитацију, укључивање особа са инвалидитетом у радне процесе и њихову пуну интеграцију у друштво.

Значај овог закона у оквиру Програма запошљавања на нивоу Града Београда огледа се у могућности креирања циљаних мера и програма који одговарају потребама особа са инвалидитетом. Примена овог закона на локалном нивоу омогућава креирање инклузивних политика запошљавања, које промовишу једнаке могућности и доприносе економском развоју заједнице, укључујући једну од најосетљивијих група на тржишту рада.

Члан 22. овог закона уводи обавезу примене посебних мера које омогућавају активно укључивање особа са инвалидитетом на тржиште рада. Град Београд, у сарадњи са локалним партнерима, планира реализацију информативних и едукативних програма за послодавце и ширу јавност с циљем подизања свести о важности инклузивног запошљавања и стварања равноправних прилика за све.

Закон о младима

Закон о младима има кључну улогу у изради Програма запошљавања за Град Београд, јер поставља основу за стварање свеобухватних и одрживих политика које су усмерене на подршку младима у процесу запошљавања и

предузетништва. Овај закон дефинише права и потребе младих као важан део друштвеног и економског развоја, што подразумева стварање услова који омогућавају младима да успешно уђу на тржиште рада и развијају своје потенцијале.

Програм запошљавања за Град Београд, као и друге локалне политике, треба да се усмери на стварање могућности за младе људе кроз иновације, образовање и предузетништво. Закон о младима подстиче укључивање младих у процес доношења одлука и креирање програма који су усмерени на њихове реалне потребе, као што су радне праксе, обуке, као и подстицаји за покретање стартап компанија.

Закон о иновационој делатности

Закон о иновационој делатности је кључни регулаторни оквир који подстиче развој иновација, научно истраживачке активности и увођење нових технологија у различите секторе привреде. Овај закон је од великог значаја за израду Програма запошљавања за Град Београд, јер омогућава креирање услова који стимулишу иновације као кључни фактор у процесу запошљавања, посебно у секторима који се брзо развијају, као што су информационе технологије, зелена економија и индустрија 4.0.

Програм запошљавања на нивоу локалне самоуправе, као што је Град Београд, треба да се наслони на овај закон, јер иновације играју централну улогу у стварању нових радних места. Програми који подржавају развој стартап компанија, инкубатора и технолошких паркова, као и подстицање развоја нових предузећа која се баве иновацијама, могу створити динамично тржиште рада које привлачи младе људе и стручњаке са високо развијеним техничким и креативним вештинама.

Такође, Закон о иновационој делатности омогућава финансијске и фискалне подстицаје који могу бити коришћени у Програму запошљавања, кроз алате као што су субвенције за истраживачко-развојне активности и подршку за развој иновација у малим и средњим предузећима. Повезивање ових мера са локалним политикама запошљавања обезбеђује дугорочан раст и стабилност привреде, као и отварање нових могућности за запошљавање у иновационим и високотехнолошким индустријама које су од стратешког значаја за будући развој Београда.

Закон о дуалном образовању

Закон о дуалном образовању представља важан оквир за интеграцију теоријског и практичног знања у образовне системе, чиме се омогућава ефикасна припрема ученика за тржиште рада. Овај закон подразумева активно укључивање привредних субјеката у процес образовања, чиме се ученици обучавају у реалним радним условима и стечене вештине су директно применљиве на радним местима. Ово је значајно за израду програма запошљавања на нивоу локалне самоуправе, јер обезбеђује развој радне снаге која је спремна да одговори на потребе савременог тржишта рада.

Програм запошљавања за Град Београд треба буде усклађен са овим законом, јер дуално образовање може бити одличан механизам за повећање запошљивости младих. Кроз сарадњу са послодавцима и укључивање ученика у процесе у којима могу стећи конкретна радна искуства, може се значајно смањити разлика између образовања и реалних захтева на тржишту рада. Локални програм запошљавања може користити овај закон као основ за развој партнерства са компанијама које ће бити у могућности да понуде практично образовање, те тиме и креирају нова радна места за младе људе са стручним вештинама.

Кроз примену овог закона, Град Београд може стварати програме који ће омогућити младим људима да се усмеравају ка дефинисаним секторима и индустријама које су у сталном развоју. Осим што ће се повећати запошљивост младих, овај приступ ће омогућити локалној привреди да добије радну снагу која је већ обучена за специфичне послове, чиме ће се повећати конкурентност Београда на националном и међународном тржишту.

Стратегија запошљавања

Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, као и Акциони план за период од 2024. до 2026. године, представљају кључне стратешке документе који постављају основне смернице и приоритете у области запошљавања на националном нивоу. Ови документи дефинишу циљеве који ће осигурати одрживи економски развој, смањење незапослености и унапређење радних вештина, што је директно повезано са потребама и могућностима локалних заједница, укључујући и Београд. Креирањем Програма запошљавања на нивоу Града Београда, ова стратегија служи као водич и основа за усмеравање конкретних мера и активности које ће бити у складу са националним циљевима и изазовима.

Програм запошљавања Града Београда ће бити усклађен са правцима развоја дефинисаним на националном нивоу, како би се обезбедила координација између локалних и националних иницијатива. Стратегија запошљавања у Србији пружа јасне смернице за развој и унапређење радних вештина, подршку запошљавању осетљивих група као што су млади, жене, старији људи и особе са инвалидитетом, што је од пресудне важности за све општине, укључујући Београд. Кроз ову стратешку оријентацију, програм на локалном нивоу може бити усмерен ка изазовима и потребама становништва, што ће резултирати већим бројем запослених и смањењем социјалне искључености.

Акциони план који прати стратегију даје конкретне смернице и временске оквире за имплементацију мера које треба да буду примењене на локалном нивоу. Овај план помаже у идентификацији области које захтевају највећу пажњу, као што је побољшање запошљавања у секторима који су од стратешког значаја за Београд.

Конечно, Стратегија запошљавања у Србији омогућава развој и примену мера за социјалну инклузију и подршку рањивим групама у процесу запошљавања, што је од великог значаја за Град Београд. Програми који се развијају на локалном нивоу треба да обезбеде једнакост у приступу запошљавању за све грађане, без обзира на пол, старост, физичке способности или друштвени статус. Таква укључивост ће осигурати да стратегија на нивоу Града буде одржива и ефикасна у смањењу незапослености и побољшању квалитета живота грађана Београда.

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. Општи подаци

Београд, као главни град Републике Србије, представља не само административни и политички центар, већ и кључно место за економски, културни и научни развој земље. Као седиште најважнијих институција, град игра централну улогу у финансијској сфери, привреди, култури и науци, те делује као посредник и веза са регионалним, европским и глобалним тржиштима. Са својим демографским и економским потенцијалом, Београд привлачи људе не само из других делова Србије, већ и из читавог света.

Град се састоји од више од 150 насеља у којима живи преко 1,6 милиона људи. У њему функционише више од 75 хиљада приведних субјеката, који чине значајан део бруто домаћег производа земље. У Београду се образује више од половине будућих академских грађана Србије, а такође је и медицински центар који пружа здравствене услуге великом делу становништва земље.

Београд има велики утицај на околне општине и градове, као што су: Панчево, Инђија, Смедерево и Шабац, чији развој значајно зависи од економских и саобраћајних веза са Београдом. Ове везе су посебно изражене захваљујући савременим саобраћајним мрежама које повезују главни град са ширим регионом и осталим деловима Србије.

3.2. Демографски подаци

Према најновијим подацима надлежних институција (попис 2022. године), на подручју града Београда живи 1.681.405 становника, од чега је 794.413 становника мушког пола (47,25%), док припадница женског пола има 886.992 (52,75%).

Табела 1. Број становника 2011–2022. (укупно и структура по полу)⁴

Општина	Индикатор	2011.	2022.
Град Београд	Број становника – укупно	1.659.440	1.681.405
	Број становника – женско	873.614	886.992
	Број становника – мушко	785.826	794.413

3.2.1. Старосна структура становништва

Табела 2. Старосна структура становништва (попис 2011 – попис 2022)

ГРАД БЕОГРАД – ПОДАЦИ ПОПИСА		Попис 2011.		Попис 2022.	
		Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
УКУПАН БРОЈ СТАНОВНИКА		1.659.440	100,00	1.681.405	100,00
Старосне групе	Пол	Број	%	Број	%
0–14	Укупно	232.730	14,02	254.270	15,12
	мушкарци	119.511	-	130.992	-
	жене	113.219	-	123.278	-
15–29	Укупно	307.698	18,54	263.519	15,67
	мушкарци	153.482	-	131.522	-
	жене	154.216	-	131.997	-
30–49	Укупно	475.564	28,66	503.041	29,92
	мушкарци	230.482	-	243.587	-
	жене	245.082	-	259.454	-
50–64	Укупно	371.686	22,40	319.553	19,01
	мушкарци	169.461	-	149.221	-
	жене	202.225	-	170.332	-
65+	Укупно	271.762	16,38	341.022	20,28
	мушкарци	112.890	-	139.091	-
	жене	158.872	-	201.931	-

⁴ Попис становништва 2011. и 2022.

3.2.2. Етничка структура становништва

Према попису из 2011. године, град Београд има следећи етнички састав становништва:

– највећи проценат становништва изјашњава се као Срби (1.505.448, односно 90,72%);
– на територији Београда се 1,65% становништва изјашњава као Роми (27.325), док се 0,60% становништва изјашњава као Црногорци;

– остале етничке групе које су, према попису из 2011. године постојале на територији града Београда су: Југословени, Хрвати, Македонци, Горанци, муслимани, Словаци, Мађари, Бошњаци, Словенци, Руси, Румуни, Албанци, Бугари, Немци, Украјинци, Русини и др. (116.765, односно 7,03%).

Према попису из 2022. године Град Београд има следећи етнички састав становништва:

– највећи проценат становништва изјашњава се као Срби (1.449.241 односно 86,19%);
– на територији Београда се 1,98% становништва изјашњава као Роми (23.160), док се 0,31% становништва изјашњавају као Црногорци.

3.2.3. Образовна структура становништва

У образовној структури становништва на нивоу Града Београда (индикатор „становништво 15+”) доминантна је полумација са завршеном средњом школом – 51,0%, док високошколско образовање има 27,4% становништва.

Табела 3. Образовна структура становништва 2022.⁵

		Вредност индикатора
Општина	Индикатор	2022.
Град Београд	Становништво (15+) са основним образовањем	151.753
	Мушкарци (15+) са основним образовањем	62.713
	Жене (15+) са основним образовањем	89.040
	Становништво (15+) са основним образовањем, као % укупног становништва (15+)	10,6
	Становништво (15+) са средњим образовањем	727.281
	Мушкарци (15+) са средњим образовањем	368.079
	Жене (15+) са средњим образовањем	359.202
	Становништво (15+) са средњим образовањем, као % укупног становништва (15+)	51,0
	Становништво (15+) са вишим образовањем	116.149
	Мушкарци (15+) са вишим образовањем	51.626
	Жене (15+) са вишим образовањем	64.523
	Становништво (15+) са вишим образовањем, као % укупног становништва (15+)	8,1
	Становништво (15+) са високим образовањем	391.745
	Мушкарци (15+) са високим образовањем	168.031
	Жене (15+) са високим образовањем	223.714
	Становништво (15+) са високим образовањем, као % укупног становништва (15+)	27,4

3.2.4. Дигитална (компјутерска) писменост становништва⁶

Према резултатима Пописа становништва из 2022. године, у Београду укупан број становника старих 15 и више година износи 1.427.135. Од тог броја, 857.440 лица су компјутерски писмена, што подразумева да имају основно знање и вештине у раду са рачунаром. То значи да више од 60% одраслих Београђана има неко основно или напредније знање о рачунарским технологијама и дигиталним алатима.

С друге стране, 324.597 лица у Београду делимично познаје рад на рачунару, што указује да ова група има ограничену или основну свест о рачунарским вештинама, али можда не користи компјутер на свакодневном нивоу или не поседује напредне вештине. Такође, 232.315 особа је компјутерски неписмено, што значи да ови појединци немају основно знање о

⁵ <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

⁶ Републички завод за статистику, Школска спрема, писменост и компјутерска писменост, Београд 2023.

рачунарским технологијама и не користе рачунар у свакодневном животу. Овај податак показује да постоји значајан број људи који су изван дигиталне сфере и који ће морати да унапреде своје дигиталне вештине како би били конкурентни на тржишту рада и у свакодневним животним ситуацијама.

Према подацима о дигиталној писмености у Београду, када се посматра разлика по полу, можемо уочити интересантну статистику која указује на потребу за циљаним мерама за унапређење дигиталних вештина. У категорији компјутерски писмених особа, 397.731 мушкарац и 459.709 жена поседују основно или напредно знање рада на рачунару. Овај податак показује да је број жена које су компјутерски писмене већи од броја мушкараца, што може указивати на позитивну тенденцију већег укључивања жена у дигитални свет.

С друге стране, када се посматра категорија особа које делимично познају рад на рачунару, 163.420 мушкараца и 161.177 жена имају ограничено знање о дигиталним алатима. Ово указује на то да је разлика између мушкараца и жена мања у овом сегменту, али и да је потребно радити на унапређењу њихових вештина како би се попунила празнина између делимичне и потпуне дигиталне писмености.

Конечно, када се посматра категорија компјутерски потпуно неписмених, број мушкараца је 95.812, а жена 136.503. Ови подаци указују на значајну разлику у неписмености по полу, где су жене у већем проценту дигитално неписмене. Ово представља изазов, али и прилику за развој програма који ће се фокусирати на повећање дигиталних вештина код жена, као и на специфичне групе које имају мањи приступ дигиталним технологијама.

Како би се унапредила дигитална писменост у Београду, потребно је имплементирати свеобухватне и прилагођене програме обуке који ће укључити све узрасне и полне групе. За жене које су у већем проценту неписмене у дигиталном смислу, важно је организовати образовне и тренинг програме који ће их мотивисати да се укључе у дигиталну сферу и стекну неопходне вештине. Такође, требало би размотрити програме који ће помоћи мушкарцима и женама који су делимично писмени да усаврше своје знање и науче нове дигиталне алате који су кључни за савремено тржиште рада. Улагање у образовање и обуку свих категорија становништва је од суштинског значаја за просперитетно и инклузивно друштво.

Укупно гледано, резултати указују на значајну подршку и потребу за додатним програмима образовања који ће омогућити свим грађанима, без обзира на степен њихових претходних вештина, да унапреде своје рачунарске способности. Ово је од кључне важности за њихово активно учешће у све више дигитализованом друштву и економији.

3.3. Привреда

Регион Београда представља кључан економски, финансијски и привредни центар Србије и ширег региона и припада I групи развијености у складу са важећом Уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС”, број 104/14). Београдски регион, са 1.686.000,00 динара БДП-а по становнику, има за 58,3% већи *per capita* износ у односу на републички ниво (податак из 2022. године). Београдски регион са 40% заузима водеће место по учешћу у бруто домаћем производу Републике Србије.⁷

3.3.1. Привредна друштва

Табела 4. Број привредних друштава и број привредних друштава на 1000 становника за период 2018–2022. године⁸

Вредност индикатора									
Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	I група (изнад републичког просека)	Број привредних друштава	број	68.814	60.541	61.364	62.935	65.667
			Број привредних друштава на 1000 становника	број	41	36	36	37	39

Подаци за регион Београда указују на значајну економску активност у престоници, са позитивним трендом раста броја привредних друштава током последњих пет година. У периоду од 2019. до 2022. године, број привредних друштава у Београду порастао је са 60.541 на 65.667, што указује на стабилан и континуиран раст привреде у овом региону. Овај раст је важан показатељ развоја економског потенцијала региона који је доминантан у Србији.

Поред укупног броја привредних друштава, значајан индикатор је и број привредних друштава на 1.000 становника, који је такође бележио раст у периоду 2019–2022. године. Иако је број привредних друштава на 1.000 становника опао између 2018. и 2019. године, настављен је тренд раста у наредним годинама, што је знак да Београд има све већи број привредних субјеката у односу на број становника, што може указивати на раст предузетничке активности и све веће потребе за различитим услугама и производима.

Раст броја привредних друштава на 1.000 становника показује да Београд задржава свој статус као најразвијенија локална самоуправа у Србији са великим бројем привредних друштава. Ови подаци такође указују на позитивне трендове у развоју предузетничке културе, као и на све већи број људи који се одлучују за покретање својих послова у овом региону. Прва група степена развијености, којој припада Град Београд, јасно истиче економску доминацију региона у односу на остатак земље.

⁷ <https://publikacije.stat.gov.rs/G2024/pdf/G202426001.pdf>

⁸ <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

Табела 5. Број привредних друштава, новооснованих и брисаних/угашених привредних друштава за период 2018–2022. године⁹

Година	Број привредних друштава	Број новооснованих привредних друштава	Број брисаних/угашених привредних друштава
2018.	68.814	4.547	1.825
2019.	60.541	4.771	13.101
2020.	61.364	4.708	3.885
2021.	62.935	5.001	3.503
2022.	65.667	6.512	4.109

Подаци о броју привредних друштава у региону Београда показују позитиван тренд раста у последњих пет година. Укупан број привредних друштава је са 60.541 у 2019. години порастао на 65.667 у 2022. години, што указује на раст привредне активности.

Број новооснованих привредних друштава је такође бележио раст, посебно у 2022. години када је основано 6.512 нових друштава. Овај тренд указује на повећану подршку привреди која долази пре свега са националног (кредити за покретање пословања уз велики проценат бесповратног дела), као и постојање тренда стимулативних мера које су утицале на оснивање нових фирми. Овим податком се истиче и оптимизам у пословном окружењу региона Београда.

Међутим, 2019. година је обележена великим бројем угашених привредних друштава (13.101), што је резултат административних, законских мера за брисање неактивних привредних друштава. Од тада се број угашених привредних друштава стабилизовао, али је и даље присутан тренд ликвидација, посебно у 2022. години (4.109). Ипак, укупан ефекат је позитиван, јер је број новооснованих привредних друштава у последњим годинама превазишао број угашених.

3.3.2. Предузетништво

Табела 6. Број предузетника и број предузетника на 1.000 становника за период 2018–2022. године¹⁰

Вредност индикатора									
Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	I група (изнад републичког просека)	Број предузетника	број	70.892	76.307	78.537	81.715	88.519
			Број предузетника на 1.000 становника	број	42	45	46	48	53

Подаци о броју предузетника у Београду указују на значајан раст предузетничке активности у периоду од 2018. до 2022. године. У овом периоду, број предузетника у Београду повећао се са 70.892 на 88.519, што представља повећање од 24,9%. Овај раст показује да Београд наставља да буде центар предузетничког духа и иновација у Србији, што је подржано како економским условима, тако и све већом потребом за новим пословним моделима и предузећима.

Када се анализира број предузетника на 1.000 становника, такође се види јасан тренд раста. Показатељ је повећан са 42 предузетника на 1.000 становника у 2018. на 53 у 2022. години. Ово повећање указује на све већу концентрацију предузетника у односу на број становника, што је индикатор раста предузетничке активности и сталног проширења малих и средњих предузећа. Раст броја предузетника на 1.000 становника такође показује да је Београд привлачан за нове пословне подухвате и да постоји стабилна подршка за предузетништво.

С обзиром на то да Београд припада I групи развијености (изнад републичког просека), овај тренд раста броја предузетника је у складу са економским потенцијалом региона. Ове бројке указују на све већу динамичност и конкурентност београдске привреде, као и на развој предузетничке културе, која је кључна за економски раст и иновације у Региону Београд.

Табела 7. Број предузетника, новооснованих и брисаних/угашених предузетника за период 2018–2022. године¹¹

Година	Број предузетника	Број новооснованих предузетника	Број брисаних/угашених предузетника
2018.	70.892	9.996	5.003
2019.	76.307	10.171	4.724
2020.	78.537	7.326	5.002
2021.	81.715	8.395	5.225
2022.	88.519	12.203	5.393

⁹ <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

¹⁰ <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

¹¹ <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

Подаци о броју предузетника у периоду од 2018. до 2022. године указују на раст предузетничке активности у Београду. У овом периоду, број предузетника је повећан са 70.892 на 88.519, што представља раст од 24,9%. Ово повећање указује на стабилан развој предузетничког сектора у Београду, што је резултат позитивних економских трендова и подстицаја за нова предузећа.

Међутим, значајан број новооснованих предузетника и висок проценат угашених предузећа такође указују на динамику предузетничког окружења. Број новооснованих предузетника повећао се са 9.996 у 2018. на 12.203 у 2022. години, што указује на раст предузетничке активности и већи интерес за покретање нових послова. С друге стране, број брисаних и угашених предузетника такође расте, са 5.003 у 2018. на 5.393 у 2022. години, што указује на изазове у одржавању предузећа на тржишту.

Ови подаци указују на важност подршке предузетницима кроз различите мере и иновације које могу омогућити одрживост новооснованих предузећа. Иако постоји раст броја нових предузетника, неопходно је пружити подршку како би се смањио број угашених предузећа и осигурао дугорочни успех предузетничког сектора.

3.4. Тржиште рада

3.4.1. Регистрована запосленост

Према званичним подацима на нивоу Града Београ број запослених у 2022. години износио је 810.343.

Подаци о броју запослених лица у региону Београда између 2018. и 2022. године показују континуирани раст броја запослених. У овом периоду, број запослених се повећао са 717.995 на 810.343, што представља раст од 12,9%. Овај тренд указује на стабилан економски развој у региону и повећање обима активности у различитим секторима, што је позитиван знак за локално тржиште рада.

Раст броја запослених такође указује на добру потражњу за радном снагом у Београду, што је резултат већег броја предузећа и нових инвестиција у региону. Ово повећање запослености повезано је и са развојем индустрија, као што су: информационе технологије, услуге, финансије и производња, које су у претходним годинама доживеле експанзију.

Иако се број запослених повећава, овај раст треба стално пратити и обезбедити одговарајућу инфраструктуру и програме обуке за радну снагу како би се одржао баланс између понуде и потражње на тржишту рада.

Табела 8. Запослени у правним лицима, предузетницима и регистрованим индивидуалним пољопривредницима као % укупног броја запослених за период 2018–2023. године¹²

Општина	Област	Назив индикатора	Јединица мере	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	Запослени у правним лицима, као % укупног броја запослених	%	87,7	87,6	87,6	87,7	88,1	87,9
		Приватни предузетници и запослени код њих, као % укупног броја запослених	%	11,9	12,1	12	12	11,7	11,8
		Регистровани индивидуални пољопривредници, као % укупног броја запослених	%	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2

Подаци о структури запослених у региону Београда између 2018. и 2022. године показују стабилну доминацију запослених у правним лицима, која чине између 87,6% и 88,1% укупног броја запослених. Овај тренд указује на висок степен организованог и формалног запошљавања, што је типично за развијене економске центре као што је Београд. Запошљавање у правним лицима такође показује да се већина радних места налази у компанијама које раде у различитим секторима, од услуга до индустрије.

Приватни предузетници и запослени код приватних предузетника, иако чине мањи проценат укупног броја запослених (11,7% у 2022. години), и даље представљају значајан сегмент који показује раст у периоду од 2018. до 2021. године, када је овај проценат благо порастао, да би 2022. године имао благи пад. Ово може указивати на стабилан, али умерен развој малих и средњих предузећа, као и предузетничких иницијатива у Београду.

Регистровани индивидуални пољопривредници, иако чине само малу компоненту запослених у Београду (око 0,2% у 2022. години), показују значајан пад током овог периода. Ово може бити резултат урбанизације и све већег фокуса на друге економске секторе који су више повезани са развојем града, док пољопривредна производња на територији Београда и даље има маргинални удео у структури запослености.

¹² <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

Табела 9. Број запослених и број запослених као % становништва старости 15 и више година за период 2018–2022. године¹³

Вредност индикатора									
Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	I група (изнад републичког просека)	Број запослених	Број	717.995	742.119	759.042	785.182	810.343
			Број запослених као % становништва старости 15 и више година	%	50	51,6	52,8	54,9	56,7

Подаци о броју запослених у региону Београд показују континуирани раст између 2018. и 2022. године, од 717.995 до 810.343 лица. Овај пораст од преко 92.000 запослених указује на позитивне трендове у економији региона, укључујући ширење тржишта рада и повећану доступност радних места у различитим секторима.

У истом периоду, удео запослених у становништву старости 15 и више година такође је значајно порастао, са 50% у 2018. години на 56,7% у 2022. години. Ово повећање одражава напредак у активирању радно способног становништва, као и позитиван утицај економских политика и иницијатива усмерених на запошљавање.

Раст у оба индикатора указује на побољшање економске активности и бољу интеграцију становништва у тржиште рада, чиме се доприноси одрживом развоју региона и повећању животног стандарда у Београду.

Табела 10. Структура запослености по секторима делатности за период 2021–2023.

ГРАД БЕОГРАД		СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНОСТИ ПРЕМА СЕКТОРИМА ДЕЛАТНОСТИ 2021–2023.		
Делатност КД2010		2021.	2022.	2023.
Укупно		783.017	808.318	835.363
Пољопривреда, шумарство и рибарство		3.045	2.797	2.575
Рударство		9.327	8.889	8.768
Прерађивачка индустрија		71.393	70.171	71.655
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација		9.091	8.748	8.781
Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности		9.032	9.281	9.178
Грађевинарство		46.034	46.893	47.270
Трговина на велико и трговина на мало, поправка моторних возила и мотоцикала		132.625	134.760	136.543
Саобраћај и складиштење		46.359	46.862	48.679
Услуге смештаја и исхране		31.379	32.383	33.942
Информисање и комуникације		53.151	61.696	71.657
Финансијске делатности и делатност осигурања		22.949	22.655	23.059
Пословање некретнинама		4.348	4.547	5.070
Стручне, научне и техничке делатности		62.125	66.877	75.836
Административне и помоћне услужне делатности		72.409	77.171	75.233
Државна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање		79.754	81.810	81.141
Образовање		46.495	47.124	47.058
Здравствена и социјална заштита		50.606	51.788	53.458
Уметност, забава и рекреација		16.139	17.003	18.129
Остале услужне делатности		16.757	16.862	17.332

¹³ <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

3.4.2. Зарада

Табела 11. Кретање нето зараде у Београду и РС по годинама

Година	Просечна нето зарада	Просечна зарада РС	Однос Града Београда и РС
2018.	60.689	49.650	+22,23
2019.	68.140	54.919	+24,07
2020.	74.311	60.073	+23,70
2021.	82.132	65.864	+24,70
2022.	94.808	74.933	+26,52
2023.	109.431	86.007	+27,23

Анализа података о просечним зарадама у Републици Србији и Београду указује на константно већи ниво зарада у главном граду у односу на национални просек. У свим посматраним годинама, просечна зарада у Београду је знатно изнад републичког просека, са номиналним растом који се креће од +22,23% до +27,23%. Овај тренд указује на привредну доминацију Београда, који као административни, економски и културни центар нуди веће могућности за запошљавање и више плате.

3.4.3. Регистрована незапосленост

Табела 12. Кретање незапослености у Граду Београду у периоду 2018–2023. године

Општина	Област	Назив индикатора	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Промена 2023/2018
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	Број незапослених на евиденцији	80.832	70.809	67.049	66.159	53.871	47.293	Смањење за 33.539

Извор: НСЗ

Подаци о кретању незапослености у Београду у периоду од 2018. до 2023. године показују значајан пад броја незапослених, са 80.832 у 2018. на 47.293 у 2023. години. Ово представља смањење од 33.539 незапослених, што указује на побољшање на тржишту рада, могуће као резултат економског раста, нових радних места, мера за подстицање запошљавања или повећане активности у секторима који су апсорбовали радну снагу. Ови подаци такође могу указивати на успешне мере запошљавања и смањење незапослености у периоду анализе.

Табела 13. Учешће незапослених на евиденцији НСЗ, по карактеристикама у периоду 2018–2023. године

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Промене 2023/2018
	Број лица на евиденцији, просек						број
Незапослена лица	75.425	66.490	64.930	59.272	50.933	44.040	смањење за 31.385
	Учешће у укупном броју, у %						Процентни поен
Пол							
Мушкарци	41%	39%	39%	38%	38%	38%	смањење за 3 пп
Жене	59%	61%	61%	62%	62%	62%	повећање за 3 пп
Образовање							
Лице без квалификација или са ниским нивоом квалификација*	17,48%	17,68%	17,56%	18,35%	19,00%	19,65%	повећање за 2,17 пп
Средње образовање	51,42%	51,56%	51,05%	51,64%	51,79%	51,16%	0
Високо образовање	31,10%	30,76%	31,39%	30,02%	29,21%	29,20%	смањење за 1,9 пп
Старост							
Млади 15–29	18,16%	16,66%	17,71%	15,37%	14,23%	13,74%	смањење за 4,42 пп
30–49	46,16%	45,12%	43,52%	42,61%	41,35%	39,75%	смањење за 6,37 пп
Старији, 50 и више	35,68%	38,22%	38,77%	42,02%	44,42%	46,51%	повећање за 10,83 пп
Дужина тражења посла							
Дугорочно незапослени (дуже од 12 месеци)	64,01%	63,05%	61,54%	61,44%	64,30%	65,38%	повећање за 1,37 пп
Веома дуго незапослени (дуже од 2 године)	50,82%	48,97%	47,70%	48,70%	49,97%	53,21%	повећање за 2,39 пп

*) односи се на лица без завршене основне школе, са завршеном основном школом и непотпуном средњом школом

Извор: НСЗ

Позитивни трендови

У посматраном периоду дошло је до значајног смањења укупне незапослености за 31.385 лица, што указује на позитивне помаке на тржишту рада. Овај тренд може бити резултат привредног раста, програма активне политике запошљавања и бољег усаглашавања потреба тржишта рада са расположивом радном снагом.

Посебно је охрабрујуће што је смањено учешће младих (15–29 година) у незапослености за 4,42 процентна поена, што сугерише да мере подршке младима, као што су програми стручне праксе и прво запошлење, дају резултате. Такође, удео лица са високим образовањем у незапослености бележи благи пад, што може значити да се високообразовани кадрови брже запошљавају и лакше проналазе посао у складу са својим квалификацијама.

Негативни трендови

Иако укупна незапосленост опада, приметан је пораст броја незапослених старијих од 50 година, чије учешће расте за 10,83 процентних поена. Ово може указивати на проблеме са запошљавањем старијих радника, који се суочавају са изазовима при усвајању нових вештина и проналажењу послодаваца спремних да их ангажују. Такође, дугорочна незапосленост (дуже од годину дана) и веома дуга незапосленост (преко две године) су у порасту, што сугерише да велики број људи остаје на евиденцији незапослених дуже време, чиме се повећава ризик од социјалне искључености и губитка радних навика.

3.4.4. Теже запошљива лица

Теже запошљив незапослени јесте незапослени који због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или других објективних околности теже налази запошлење.

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености акциони план садржи категорије теже запошљивих лица које имају приоритет у укључивању у мере активне политике запошљавања.

Категорије теже запошљивих незапослених лица су екстензивно постављене и обухватају велики број лица која се међусобно разликују према нивоу запошљивости који поседују, тако да је неопходно обезбедити да се у мере активне политике запошљавања укључују само они припадници ових категорија којима је таква подршка потребна у циљу интеграције на тржиште рада. Такође је веома важно одредити врсту потребне подршке у сваком појединачном случају. Због тога се укључивање у мере активне политике запошљавања врши у складу са проценом запошљивости и индивидуалним планом запошљавања. На основу процене запошљивости одређује се ниво потребне подршке, а у индивидуалном плану запошљавања утврђују се конкретне активности и мере које лице које тражи посао и Национална служба за запошљавање треба да предузму у циљу повећања запошљивости и запошљавања лица.

У оквиру појединих мера активне политике запошљавања дефинисане су категорије теже запошљивих лица која се укључују у меру, а у мерама у оквиру којих нису дефинисане категорије, приоритет за укључивање имају незапослена лица из следећих категорија:

- лица без основног образовања и завршене средње школе;
- млади до 30 година старости без радног искуства;
- жене, а посебно жене из мање развијених и девастираних подручја;
- особе са инвалидитетом;
- Роми и Ромкиње;
- корисници новчане социјалне помоћи и других услуга социјалне заштите¹⁴;
- лица старости 50 и више година;
- дугорочно незапослена лица која посао траже дуже од 12 месеци, а посебно незапослена лица која посао траже дуже од 18 месеци;
- самохрани родитељи;
- супружници из породице у којој су оба супружника незапослена.

Посебан приоритет за укључивање у мере активне политике запошљавања имају лица која се суочавају са више фактора отежане запошљивости, односно, која спадају у две или више претходно наведених категорија теже запошљивих лица.

Табела 14. Структура теже запошљивих лица за период 2021–2024. године

Општина	Област	Назив индикатора	2021.	2022.	2023.	2024.
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	Број лица без основног образовања и завршене средње школе	13.766	12.317	11.012	8.654
		Број младих до 30 година старости без радног искуства	7.316	5.935	4.961	3.918
		Број жена	36.583	31.759	27.430	23.146
		Број особа са инвалидитетом	1.072	1.015	902	866
		Број Рома и Ромкиња	1.523	1.427	1.344	1.098
		Број корисника новчане социјалне помоћи и других услуга социјалне заштите	2.525	2.287	2.145	1.837
		Број лица старости 50 и више година	24.908	22.624	20.484	17.693
		Број дугорочно незапослених лица, која посао траже дуже од 12 месеци	36.417	32.750	28.792	24.579
		Број самохраних родитеља	1.145	674	651	591
		Број супружника из породица у којој су оба супружника незапослена	1.139	925	811	615

¹⁴ Жртве породичног насиља, жртве трговине људима, млади у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама, родитељи деце са сметњама у развоју; бивши извршиоци кривичних дела и др.

3.4.5. Тражња на тржишту рада

Табела 15. Пријављене потребе за запошљавањем и запошљавање лица са евиденције НСЗ за период 2021–2024. године

Општина	Област	Назив индикатора	2021.	2022.	2023.	2024.
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	Пријава потреба за запошљавањем	30.922	95.257	99.429	124.780
		Број лица запослених са евиденције	37.385	29.597	23.178	19.570

Анализа података о пријављеним потребама за запошљавањем и броју лица запослених са евиденције за Град Београд (2021–2024) показује значајне трендове на тржишту рада:

1. Пораст броја пријављених потреба за запошљавањем
– У периоду од 2021. до 2024. године, број пријављених потреба за запошљавањем у Београду значајно је порастао – са 30.922 у 2021. на 124.780 у 2024. години.

– Ово представља четвороструки раст у овом периоду, што указује на појачану потражњу за радном снагом.
– Посебно велики скок забележен је између 2021. и 2022. године (раст од 64.335), што може бити последица опоравка привреде након пандемије COVID-19, повећања инвестиција или отварања нових радних места у секторима са високом динамиком запошљавања.

2. Опadaње броја лица запослених са евиденције НСЗ

– Док је број пријављених потреба за запошљавањем растао, број лица која су запослена са евиденције Националне службе за запошљавање (НСЗ) опадао је из године у годину.

– У 2021. години било је 37.385 запослених са евиденције, док је тај број у 2024. пао на 19.570, што је смањење од скоро 48%.

– Овај тренд указује на то да, иако послодавци пријављују све већу потребу за радницима, број лица која долазе до посла путем НСЗ се смањује.

3. Могући узроци опадања запошљавања са евиденције НСЗ

Неколико фактора може објаснити овај негативан тренд:

– недостатак квалификованих кадрова – растућа потражња за специфичним вештинама које нису заступљене међу незапосленима на евиденцији;

– миграција радне снаге – одлив радно способног становништва у иностранство или друге регионе;

– пораст запошљавања ван званичних канала – неформално запошљавање или проналажење посла директно, без посредовања НСЗ.

4. Дисбаланс између понуде и тражње на тржишту рада

– Упркос расту потражње за запосленима, смањује се број особа које успевају да се запосле преко НСЗ.

– Ово може значити да постоји недостатак одговарајуће радне снаге за позиције које се нуде, што указује на потребу за усклађивањем едукативних и професионалних програма са потребама тржишта.

– Послодавци све више траже раднике са специфичним вештинама које незапослени на евиденцији можда не поседују.

Тржиште рада у Београду пролази кроз значајне промене – док је потражња за радницима у порасту, број запослених са евиденције НСЗ опада. Ово сугерише да постоји јаз између потреба послодаваца и квалификација радне снаге. У наредном периоду, важно је радити на мерама које ће повећати запошљивост особа са евиденције, као што су додатне обуке, преквалификације и усклађивање образовних програма са потребама тржишта.

Табела 16. Пријављене потребе за запошљавањем и запошљавање лица са евиденције НСЗ за период 2021–2024. године

Општина	Област	Назив индикатора	2021.	2022.	2023.	2024.
Београд – град	Београдска област (Град Београд)	Листа дефицитарних занимања	зидар, тесар, кувар, магационер, геронтодомаћица, књиговођа, бравар, аутомеханичар, грађевински инжењер, дипл. инжењер електротехнике	зидар, тесар, кувар, магационер, геронтодомаћица, књиговођа, бравар, шивач, возач, грађевински инжењер, дипл. инжењер електротехнике	зидар, тесар, кувар, чувар, бравар, шивач, конобар, медицинске сестре, грађевински инжењер, дипл. инжењер електротехнике, машински инжењер, програмер, лекари специјалисти	зидар, тесар, кувар, бравар, шивач, возач, конобар, продавац, пекар, медицинске сестре, грађевински инжењер, дипл. инжењер електротехнике, машински инжењер, програмер, лекари специјалисти, професор математике, физике
		Листа суфицитарних занимања (10 занимања)	туризмолог, библиотекар, филозоф, архитекта, дипл. социјални радник, педагог, филолог, кројач, конфекционар, фризер	туризмолог, библиотекар, филозоф, архитекта, дипл. социјални радник, педагог, филолог, кројач, конфекционар, фризер, обућар	туризмолог, библиотекар, филозоф, архитекта, дипл. социјални радник, педагог, филолог, кројач, конфекционар, фризер, наставник српског језика, наставник биологије	туризмолог, библиотекар, филозоф, архитекта, дипл. социјални радник, педагог, филолог, кројач, конфекционар, фризер, наставник српског језика, агроном

Анализа података о дефицитарним и суфицитарним занимањима у Београду од 2021. до 2024. године указује на значајне трендове на тржишту рада.

1. Дефицитарна занимања – све већи недостатак квалификованих радника

Листа дефицитарних занимања се проширује сваке године, што указује на то да привреда тражи све више радника у одређеним секторима.

– 2021. година: Највећи дефицит је био у грађевинарству (зидар, тесар), угоститељству (кувар), магацинском пословању, социјалној заштити (геронтодомаћица), економији (књиговођа) и техничким занимањима (бравар, аутомеханичар, грађевински инжењер, дипломирани инжењер електротехнике).

– 2022. година: Листи су додата нова занимања као што су шивач и возач, што указује на већу потребу за радницима у текстилној и транспортној индустрији.

– 2023. година: Дефицитарна занимања додатно укључују чувара, конобара, медицинске сестре, машинског инжењера, програмера и лекаре специјалисте. Ово показује да су здравство, ИТ сектор и угоститељство у све већем проблему са проналажењем радне снаге.

– 2024. година: Наставља се тренд раста потреба у овим секторима, али се први пут на листи појављују професор математике и професор физике, што указује на дефицит наставног кадра у образовању.

Тренутно постоји значајна потражња за занатлијама у грађевинарству и индустрији, док је дефицит радне снаге у здравству, ИТ сектору и образовању у наглом порасту. Поред тога, сектори транспорта и трговине су суочени са недостатком возача и продаваца, што указује на могуће проблеме у овим областима.

2. Суфицитарна занимања – вишак кадрова у одређеним секторима

Суфицитарна занимања су она за која има више радника него што је потребно на тржишту рада.

– 2021. година: Вишак радника је у занимањима као што су туризмолог, библиотекар, филозоф, архитекта, дипломирани социјални радник, педагог, филолог, кројач, конфекционар и фризер.

– 2022. година: Додаје се обућар, што указује на мању потребу за овим занатом.

– 2023. година: На листу се додају наставник српског језика и наставник биологије, што показује да за ова занимања има више дипломираних стручњака него што је потребно у школама.

– 2024. година: Уместо наставника биологије, на листу улази агроном, што указује на пад потражње за овим занимањем.

Тренутно се бележи константан вишак кадрова у хуманистичким и друштвеним наукама, док је тражња за занатским занимањима у текстилној индустрији (попут конфекционара, кројача и обућара) смањена. Такође, у области образовања постоји вишак просветних радника у одређеним предметима, док се у другим областима, као што су математика и физика, суочавамо са недостатком наставног кадра.

3.5. Мапирање и анализа постојећих услуга на територији града Београда од значаја за локалну политику запошљавања

3.5.1. Инструменти за подршку предузетништву

Град Београд има разне институције и механизме који подржавају предузетништво и помажу развој нових и растућих предузећа. Ови инструменти су важни за формирање

повољног пословног окружења и подстицање иновација, као и за подршку младим и стартап предузетницима.

Бизнис инкубатори, стартап иновациони центри и хабови

Бизнис инкубатори, стартап иновациони центри и хабови играју кључну улогу у економском и технолошком развоју Београда. Они пружају неопходну подршку младим предузетницима и стартапима кроз простор за рад, менторство, едукацију и повезивање са инвеститорима. Ове институције помажу у креирању иновативних решења у различитим секторима, као што су информационе технологије, друштвено предузетништво, креативне индустрије и одрживи развој. На тај начин, они подстичу развој нових технологија, отварају нова радна места и јачају локалну привреду.

Осим економског утицаја, инкубатори и хабови утичу и на побољшање квалитета живота у Београду кроз развој одрживих решења, умрежавање различитих сектора и промовисање културе иновација. Они привлаче младе таленте и стране инвеститоре, чинећи Београд регионалним центром за стартапе и технолошки напредна предузећа. Ове платформе такође доприносе јачању сарадње између академске заједнице, привреде и јавног сектора, што додатно позиционира Град као центар иновација и предузетништва.

На територији Београда постоји велики број бизнис инкубатора, стартап центара и хабова, који пружају подршку развоју предузетништва и иновација, а неки од њих су Impact Hub, ICT Hub, Startit Центар Београд, Nova Iskra Workspace и Nordeus Hub.

Impact Hub Beograd је иновациони хаб фокусиран на подршку друштвеном предузетништву и стартапима са друштвеним утицајем. Пружа услуге коворкинг простора, менторства, радионице, догађаја и програма подршке, док као део интернационалне мреже омогућава глобалну повезаност са инвеститорима и партнерима.

ICT Hub је фокусиран на развој технологија, иновација и предузетништва. Пружа менторинг, обуке, консултације и простор за рад стартапова у области информационо-комуникационих технологија, уз подршку у припреми за скалирање и привлачење инвестиција.

Startit Centar Beograd је фокусиран на подршку стартапима и ИТ професионалцима. Центар пружа едукативне програме, менторство, радионице, простор за рад и организацију догађаја, играјући значајну улогу у развоју ИТ сектора у земљи.

Nova Iskra Workspace је простор намењен креативним индустријама, дизајну и одрживом развоју са интердисциплинарним приступом који повезује креативне професионалце и компаније. Пружа простор за рад, програме подршке, креативне радионице и догађаје, подржавајући иновације и сарадњу у различитим областима.

Nordeus Hub је центар усмерен на гејминг и иновације у забавној индустрији, пружајући обуке, радионице, менторство и простор за стартапе у овој области. Повезан је са компанијом Nordeus, глобалним лидером у развоју игара и представља значајну платформу за подршку и развој талента у гејминг индустрији.

Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд

Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд (РАРЕИ) има кључну улогу у стратешком развоју региона, кроз подршку развоју сектора малих и средњих предузећа и предузетништва и апсорпцију доступних до-натосрких средстава. Подршка развоју привреде огледа се кроз пружање саветодавне и техничке подршке предузетницима, како почетницима у пословању тако и постојећим

ММСПП. РАРЕИ је главни партнер Министарства привреде у имплементацији националних програма подршке привредним субјектима на нивоу Града Београда. Поред тога РАРЕИ има кључну улогу у бољој апсорпцији доступних донаторских средстава којима се унапређује социо-економски развој региона. РАРЕИ организује радионице и обуке, промоције програма подршке и помаже у припреми пројеката за финансирање путем националних и међународних фондова. Она је такође важан партнер локалним властима и другим институцијама у промоцији програма развоја предузетничке инфраструктуре који се финансирају из домаћих и међународних извора.

Привредна комора Србије

Привредна комора Србије (ПКС) игра важну улогу у подршци предузетницима. Сектор предузетништва ПКС је покренуо пројекат „Шалтер за предузетнике“, са циљем да предузетницима пружи подршку на локалу, где је то најпотребније, а за предузетнике најрационалније, јер представља уштеду времена и средстава. Циљ овог пројекта је јачање трипартитне сарадње између ПКС, предузетника и органа локалне самоуправе, како би се олакшало и унапредило пословање предузетника.

Шалтери за предузетнике пружају помоћ у примени релевантних законских и пореских прописа и процедура; информису предузетнике о постојећим кредитним линијама и програмима помоћи; помажу у идентификацији тржишних могућности у Србији и ван ње; информису предузетнике о увозним и извозним процедурама, царинским стопама, квотама, захтевима ЕУ и других тржишта; пружају информације о одговарајућим обукама и курсевима за стартап привредна друштва и предузетнике, информису и помажу приликом регистрације привредног друштва (у избору најприкладнијег законског облика и припремама захтева за регистрацију).

Научно технолошки парк

Научно технолошки парк Београд (НТП Београд) представља важан иновациони и технолошки хаб у Београду који има за циљ развој економије базиране на знању и иновацијама. НТП Београд пружа подршку стартапима и технолошким компанијама да убрзају свој раст и развој, освоје нова тржишта и привуку инвестиције. Развија програме и услуге прилагођене специфичним потребама компанија у различитим фазама развоја, кроз међународна партнерства и нове иницијативе које подстичу синергију технологије и бизниса. Као први научно-технолошки парк у Србији, НТП Београд је од оснивања 2015. године подржао више од 240 компанија.

НТП Београд се налази у инспиративном окружењу Звездарске шуме, у мирном делу града, намењеном посвећеном развоју иновација. Овај хаб је од суштинског значаја за нове компаније и тимове који се баве истраживањем и развојем иновација у различитим секторима, јер креира окружење које подстиче оснивање и развој иновативних, технолошких компанија.

НТП Београд пружа простор за рад, приступ савременим лабораторијама и истраживачким ресурсима иновационим тимовима, стартапима, као и технолошким компанијама за успостављање истраживачко-развојних одељења. Ова инфраструктура је кључна за развој нових производа и решења. Поред тога, стартапи и иновациони тимови добијају менторску подршку од стручњака, инвеститора и других партнера у индустрији, што их подстиче да унапреде своје пословне и технолошке способности. НТП Београд такође сарађује са бројним финансијским институцијама и инвеститорима који пружају подршку у приступу финансирању и инвестицијама.

НТП Београд такође креира и спроводи различите програме подршке како би се оснажило технолошко предузетништво кроз мотивацију или развој пословања у најранијим фазама развоја. Ови програми омогућавају учесницима да науче како да развију своје компаније и производе, као и како да управљају и унапређују своје пословање у конкурентном и динамичном окружењу. Научно технолошки парк Београд игра кључну улогу у развоју иновација, јер пружа свеобухватну инфраструктуру и пословну подршку за стартапе, иновационе тимове и технолошке компаније. Парк је центар где се комбинују најновије технологије, истраживачки капацитети и стручност, чиме се омогућава креирање нових решења и производа који могу да утичу на различите индустрије, као што су информационе технологије, биотехнологија, енергетика и одрживи развој.

Сви ови инструменти за подршку предузетницима у Београду стварају повољан оквир за развој предузетништва, иновација и стварање нових радних места. Кроз овакве иницијативе, Београд може постати регионални лидер у подршци новим и растућим предузећима.

Градски центар за социјално предузетништво Београда

Градски центар за социјално предузетништво Београда основао је Град Београд, као установу јавне службе ради пружања услуга у области развоја социјалног предузетништва. У складу са основном наменом центар спроводи активности са осетљивим циљним групама у циљу њихове инклузије у заједницу.

Корисници центра су лица која остварују права или услуге у складу са прописима из области социјалне заштите и незапослена лица у складу са прописима из области запошљавања, којима је потребна помоћ и подршка ради савладавања социјалних, материјалних и животних тешкоћа, и то:

- лица која остварују право на новчану социјалну помоћ или помоћ за оспособљавање, односно новчану накнаду за случај незапослености;
- дугорочно незапослена лица старија од 50 година живота;
- припадници етничких заједница код којих је утврђена стопа незапослености на територији јединице локалне самоуправе виша у односу на просечну стопу незапослености у Републици Србији;
- особе са инвалидитетом;
- интерно расељена и избегла лица;
- самохрани родитељи или супружници из породице у којој су оба супружника незапослена;
- повратници по споразуму о реадмисији;
- лица која су била на издржавању казне затвора;
- жртве трговине људима, злостављања, занемаривања, насиља или експлоатације;
- лица која се суочавају са егзистенцијалним тешкоћама због зависности од алкохола, дрога или других опојних средстава, после завршетка програма одвикавања;
- друга теже запошљива лица у складу са прописима о запошљавању, односно други корисници у складу са прописима из области социјалне заштите.

3.5.2. Образовни капацитети

У Београду се налази укупно 288 образовних установа, које обухватају како основне, тако и средње школе. Ове школе чине значајан део образовног система Града и од великог су значаја за образовање младих и развој локалне заједнице. Разноликост врста школа, као и специјализовани програми, омогућавају различите образовне потребе ученика и доприносе развоју талената у различитим областима.

Од укупног броја школа, 201 школа је основна, а 87 су средње. Међу основним школама, 166 су редовне школе, док 14 представља специјалне школе које пружају образовање за ученике са различитим потребама. Такође, постоји 15 уметничких школа које се фокусирају на развој уметничких талената, као и пет школа за основно образовање одраслих.

Средње школе у Београду обухватају 51 стручну школу, 21 гимназију, девет музичких школа, једну уметничку школу и пет специјалних средњих школа. Ова разноликост омогућава ученицима да се усмеравају ка специфичним областима и припремају за различите каријере, било да је реч о стручним, уметничким или академским програмима.

Универзитет у Београду у свом саставу има 31 факултет. Они су организовани у четири групације: факултети друштвено-хуманистичких наука, медицинских наука, природно-математичких наука и техничко-технолошких наука.

Универзитет уметности у Београду је државни универзитет основан 1957. године као Уметничка академија, а 1973. године постао је универзитет са данашњим именом. Састоји се од четири факултета: Факултет драмских уметности, Факултет ликовних уметности, Факултет музичке уметности, Факултет примењених уметности.

У Београду се налази 15 приватних факултета. Они нуде широк спектар академских програма из различитих области, као што су: економија, право, инжењерске науке, уметност, друштвене науке и други. Приватни факултети у Београду представљају важан део високог образовања, доприносећи разноврсности образовних понуда и обезбеђујући алтернативу државним институцијама.

У Београду се налази око 10 приватних средњих школа. Ове школе нуде различите образовне профиле, укључујући гимназије, стручне школе и уметничке школе. Приватне средње школе представљају важан сегмент образовног система, јер пружају алтернативу државним установама и нуде специфичне наставне планове и програме који могу бити више прилагођени потребама ученика и родитеља.

Дуални модел образовања постоји и реализује се како у средњим стручним школама, тако и на одређеном броју високошколских установа у Граду Београду. Дуално образовање је део формалног система образовања и представља модел у коме се теоријска знања стичу у школи, док се практична знања и вештине стичу код послодавца, у реалном радном окружењу. То омогућава ученицима и студентима да стекну знања и вештине које су применљиве на тржишту рада.

Средње школе: у Београду је све већи број средњих школа које нуде школовање по дуалном моделу образовања. Укупно 25 средњих стручних школа тренутно учествује у реализацији дуалног модела образовања. Дуално образовање се спроводи у сарадњи са компанијама и индустријом која обезбеђује учење кроз рад у реалном радном окружењу. Најчешће области које се покривају у оквиру дуалног образовања у средњим стручним школама укључују: електротехнику, машинство и обраду метала, угоститељство, туризам и трговину. Средње школе попут: Техничке школе ГСП, Електротехничке школе Стари град, Електротехничке школе „Никола Тесла“, Средње ПТТ школе, Школе за бродарство, бродоградњу и хидроградњу, Политехнике – школе за нове технологије, Саобраћајно-техничке школе из Земуна, Трговачке школе, Пољопривредне школе са домом ученика ПК Београд, нуде дуално образовање у сарадњи са послодавцима из различитих грана привреде о којима је претходно било речи.

До сада, прилику да се сусретне са реалним радним окружењем у Београду у оквиру дуалног модела образовања имало је више од 1.600 ученика у некој од 100 компанија.

Дуално образовање се до сада реализовало за више од 50 образовних профила у Београду.

Факултети: дуални модел студија се такође реализује на појединим високошколским установама у Београду. Универзитет у Београду је укључен у иницијативе које промовишу дуално образовање на свим нивоима студија, али нарочито на струковним и техничким факултетима. Дуални модел на високошколским установама омогућава студентима да у оквиру својих студија реализују учење кроз рад у партнерским компанијама и институцијама. Тренутно, укупно четири високошколске установе учествују у реализацији дуалног модела студија, а више од 365 студената је имало прилику да стекне практична знања и вештине у некој од 56 компанија широм Београда.

Закључак је да укључивање дуалног образовања у школске и факултетске програме значајно доприноси развоју компетенција младих, чинећи их конкурентнијим на тржишту рада.

Образовање одраслих у складу са Законом о образовању одраслих

У циљу подешавања локалне политике подршке запошљавању треба узети у обзир:

- Исказане потребе тржишта рада (као на пример, лифт-монтери) за које недостаје велики број кадрова. За ове кадрове захтевају се посебна знања и вештине које се стичу кроз практичну обуку код послодавца. Потребно је препознати овакве специфичне образовне профиле за које нема редовних образовних програма, већ се морају припремити посебни образовни програми и припремити стандарди квалификација, за шта је потребно покренути иницијативу уписа у НОК (Национални оквир квалификација) – пример за ову добру праксу је образовни профил лифт-монтера.

- За овакве програме обуке потребно је да се кроз локалне политике препознају програми јавних комуналних предузећа (на пример, за лифт-монтера – ЈКП „Градско стамбено“) за стипендирање „дообуке“ оваквих кадрова ради запошљавања.

- Развој тренинг-центра у оквиру јавних комуналних предузећа, која би служила за обучавање запослених за недостајућа мајсторска занимања (као нпр.: ЈКП „Градска чистоћа“ – за лифт монтере и инжењере; ЈКП „Београдски водовод и канализација“ – за водоинсталатере, електричаре и друге профиле мајсторских занимања за које постоји тржишна тражња).

- У подршку треба укључити заједничке активности промовисања одређених мајсторских занимања (локална самоуправа, ЈКП и НЗС) кроз нпр. спотове „Упознај будуће занимање“, како би се промовисала одређена мајсторска занимања, али и подстицали млади незапослени на стицање нових знања и вештина зарад већих изгледа за боље запослење уз већу зараду.

Поред тога, у складу са изменама и допунама Закона о високом образовању омогућени су кратки циклуси обуке зарад стицања додатних и конкретних знања и вештина како би се унапредила запошљивост или повећали изгледи за посао високообразованих кадрова који су остали без посла услед поремећаја на тржишту. Све ове могућности које произилазе из образовних политика, треба имати у виду приликом креирања активности у оквиру Програма запошљавања.

3.5.3. Услуге социјалне заштите

Услуге социјалне заштите на нивоу Града Београда играју кључну улогу у пружању подршке угроженим групама становништва, као што су старије особе, особе

са инвалидитетом, деца без родитељског старања и друге осетљиве групе. Ове услуге пружају помоћ у области здравља, васпитања, образовања, запошљавања и других аспеката живота, са циљем олакшавања живота и инклузије ових група у друштво. У Београду, социјална заштита је организована на више нивоа и путем различитих институција, а капацитети и врсте услуга су разнолики.

Права, односно услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара јединица локалне самоуправе, дефинисани су Одлуком о правима и услугама социјалне заштите, која уређује права и услуге социјалне заштите које обезбеђује Град Београд у складу са законом.

Услуге утврђене овом одлуком су активности пружања подршке и помоћи појединцу и породици ради побољшања односно очувања квалитета живота, отклањања или ублажавања ризика неповољних животних околности, као и стварање могућности да самостално живи у друштву.

Према одлуци, услуге социјалне заштите подељене су у следеће категорије:

1. дневне услуге: помоћ у кући, дневни боравак, лични пратилац детета,
2. услуге подршке за самостални живот: персонална асистенција, становање уз подршку, привремено становање, социјално становање у заштићеним условима,
3. саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге,
4. услуге смештаја; прихватилиште за одрасла и стара лица, за децу и младе, за труднице и жене са децом од којих је једно млађе од 3 године, привремени смештај за жене жртве насиља у породици, предах смештај.

Пружаоци услуга социјалне заштите, као што су центри за социјални рад, невладине организације и специјализоване институције, имају важну улогу ресурса за запошљавање у Београду. Ове институције доприносе:

- идентификацији потенцијалних радника: пружаоци услуга социјалне заштите имају директан приступ рањивим групама и могу их усмерити ка обукама и програмима запошљавања;
- повезивању са послодавцима: активно сарађују са локалним послодавцима како би олакшали запошљавање корисника социјалне заштите;
- организацији обука и едукација: нуде програме обуке који су прилагођени специфичним потребама тржишта рада;
- психосоцијалној подршци: осигуравају да корисници добију потребну емоционалну и стручну подршку током процеса запошљавања.

Град Београд континуирано ради на јачању капацитета пружаоца услуга социјалне заштите како би ови субјекти могли ефикасније да допринесу социјалној инклузији корисника, па и запошљавању, у оквирима где је то могуће.

3.5.4. Каријерно вођење и саветовање

Каријерно вођење и саветовање на нивоу Града Београда представља важан сегмент у подршци развоју људских ресурса и професионалном расту грађана. Систем каријерног вођења има за циљ да пружи информације, подршку и алате који помажу појединцима да доносе информисане одлуке у вези са њиховим образовањем, обуком, запошљавањем и развојем у каријери. У контексту Београда, ова подршка је веома важна са обзиром на велики број образовних институција, послодаваца и могућности на тржишту рада.

- Систем каријерног саветовања у Београду
- У Београду, каријерно саветовање обухвата низ услуга

које се пружају кроз јавне институције, као што су: школе, факултети, центри за запошљавање, али и кроз приватне и невладине организације. Каријерни саветници пружају помоћ ученицима, студентима и запосленима у различитим фазама њихове каријере:

Основне и средње школе: многе школе у Београду имају специјализоване стручњаке за каријерно саветовање који помажу ученицима да одаберу прави смер образовања и припреме се за будући радни живот. Саветовање се често комбинује са информацијама о трендовима на тржишту рада, доступним могућностима запошљавања и обукама које могу бити корисне.

Универзитети и факултети: студенти на универзитетима могу користити услуге у оквиру центара на факултетима, које укључују саветовање у вези са избором каријере, припремом за интервјуе, писањем биографија и развојем професионалних вештина. Факултети као што су ФОН, ФТН и други технички и друштвени факултети често имају посебне канцеларије за каријерно саветовање које сарађују са компанијама и организују праксе, волонтирања и обуке.

Центри за запошљавање: Национална служба за запошљавање има своје филијале у Београду, где пружају саветодавне услуге и програме обука, помажу у избору каријере и пружају могућности за стручну праксу, самозапошљавање или прелазак на нове професионалне секторе.

Приватни и невладин сектор: У Београду такође постоје бројне приватне агенције и невладине организације које се баве каријерним саветовањем. Ове организације често нуде индивидуалне услуге, као и програме за развој каријере у специфичним секторима, као што су иновације, информационе технологије, маркетинг и др.

– Услуге и активности каријерног вођења

Саветовање у вези са образовањем и избором каријере: пружање информација о доступним образовним програмима, избору радног места, потребама тржишта рада и трендовима у одређеним индустријама.

Развој професионалних вештина: у оквиру саветовања, акценат је на развоју вештина као што су: комуникација, лидерство, тимски рад, решавање конфликта и других „меких“ вештина које су важне на тржишту рада.

Планови развоја каријере: индивидуални планови развоја каријере који се фокусирају на образовање, стручну праксу, стажирање и обуку у циљу побољшања могућности за запослење појединца.

Проблеми при запошљавању: пружање подршке људима који су се теже уклопили у радно окружење или су без посла, као и помоћ при поновном запошљавању (нпр. особама које су остале без посла или имају специфичне потребе).

3.5.5. Пројекти у области запошљавања

Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд и Удружење особа са инвалидитетом Београд

DI-MARC пројекат је одобрен у оквиру изузетно конкурентног позива ЕСФ-2022-СОЦ-ИННОВ Европског социјалног фонда плус (ЕСФ). Пројектне активности инклузивног научног пројекта започете су 1. октобра 2023. године и реализоваће се до октобра 2025. године.

DI-MARC пројекат је фокусиран на имплементацију дигиталних технологија у функцији унапређења инклузије, односно на унапређење дигиталних маркетинг компетенција особа са физичким инвалидитетом за рад на даљину (*remote work*). Рад на даљину ствара изузетан потенцијал за запошљавање особа са физичким инвалидитетом, међутим кључни изазови са којима се они суочавају су делимична

или потпуна искљученост са тржишта рада и недостатак дигиталних компетенција потребних за запошљавање, како на традиционалном тржишту рада, тако и на дигиталним платформама за рад на даљину (Upwork, Freelancer, Fiverr).

Једна од кључних активности у оквиру овог пројекта је развој и спровођење обуке за особе са физичким инвалидитетом. Циљ програма је да се унапреде њихове вештине и компетенције у области дигиталног маркетинга, чиме ће се превазићи јаз између њихових тренутних способности и захтева виртуелног тржишта рада. Ова обука је од великог значаја, јер ће учесницима омогућити да стекну неопходне дигиталне вештине за рад на даљину, отварајући тако нове могућности за њихово запошљавање и финансијску независност.

Градски центар за социјално предузетништво Београд

Редовне обуке за кориснике центара су: „Предузетник то сам ја”, обука за будуће предузетнике, „Клуб за тражење посла”, обука за писање радне биографије и лакше проналажење посла као и основна обука за коришћење рачунара (Word, Excel и Powerpoint).

Организације цивилног друштва

Организације цивилног друштва у Београду имају значајну улогу у подршци запошљавању и развоју предузетништва, кроз реализацију разноврсних програма који се фокусирају на оснаживање појединаца и њихову укљученост у економске активности. Ове организације често организују специјализоване обуке, радионице и тренинге који имају за циљ да побољшају вештине и знања младих људи, незапослених и свих који желе да се упусте у предузетничке воде. Кроз такве активности, они добијају алате и ресурсе који им омогућавају да лакше уђу на тржиште рада или започну свој бизнис, чиме се директно утиче на смањење незапослености и повећање економске активности.

Поред едукативних активности, организације цивилног друштва у Београду пружају и менторску подршку и саветодавне услуге које имају за циљ да помогну младим предузетницима да се успешно развијају на тржишту. Организације сарађују са државним институцијама, пословним сектором и другим релевантним актерима, како би предузетницима омогућили приступ разним ресурсима и мрежама које су неопходне за њихов успех.

Организације цивилног друштва имају посебно важну улогу у подршци рањивим групама, као што су особе са инвалидитетом, дугорочно незапослени или људи из социјално угрожених средина. Њихове активности су усмерене на пружање једнаких шанси и на изградњу инклузивних радних окружења која омогућавају овим особама да постану активни учесници у економском животу. Кроз своје програме, организације цивилног друштва доприносе социјалној интеграцији ових појединаца, омогућавајући им да учествују у друштвеним и економским активностима, чиме се доприноси не само њиховом личном развоју већ и стварању инклузивног друштва које цени разноликост и једнаке шансе за све.

3.6. Анализа остварених резултата спровођења претходног планског документа

Табела 17. Издвајање средстава из буџета ЈЛС за мере АПЗ

Врста трошка	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Финансирање мера АПЗ	15.000.000,00	15.000.000,00	/	/	8.000.000,00	8.000.000,00
Суфинансирање мера АПЗ	12.272.727,27	12.272.727,27	/	/	7.686.274,50	7.686.274,50
УКУПНО	27.272.727,27	27.272.727,27	/	/	15.686.274,50	15.686.274,50

2018. година

У 2018. години реализоване су мере активне политике запошљавања, које су укључивале субвенције послодавцима и подршку samozapošljavanja. У оквиру субвенција за запошљавање незапослених из категорије теже запошљивих, ангажовано је 72 лица код 39 послодаваца. Програм samozapošljavanja омогућио је покретање сопственог бизниса за 63 незапослена лица, док је кроз програм јавних радова, запослење нашло 35 лица код 12 послодаваца. Ове мере су значајно допринеле смањењу незапослености и побољшању приступа тржишту рада за осетљиве категорије становништва.

2019. година

У 2019. години спроведене су мере активне политике запошљавања које су допринеле побољшању положаја незапослених лица на тржишту рада. Кроз програм субвенција послодавцима за запошљавање незапослених из категорије теже запошљивих, посао је добило 77 лица код 42 послодавца. Истовремено, програм samozapošljavanja подржао је 63 незапослена лица у покретању сопственог бизниса. Поред тога, 14 лица је учествовало у програму стручне праксе, чиме су стекли драгоцену знања и вештине неопходне за будуће запослење.

2020–2023. година

У 2020. и 2021. години није било активности које су се финансирале из буџета Града Београда у оквиру активних мера запошљавања. Међутим, у 2022. и 2023. години спроведен је Јавни позив за доделу субвенција за samozapošljavanje, кроз који су сваке године подршку добила 52 незапослена лица, што им је омогућило покретање сопственог бизниса и смањење незапослености у граду.

3.7. SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
– Висококвалитетан образовни систем и институције на свим нивоима образовања	– Неповољна структура незапослених (образовни ниво, дужина тражења посла, старост)
– Распољивост висококвалитетне и квалификоване радне снаге	– Одлив висококвалификоване радне снаге
– Тренд смањења стопе незапослености	– Постојање вишкова на тржишту рада чија су занимања повезана највише са различитим дисциплинама хуманистичких наука
– Стабилан раст запослености	– Недостатак мрежа за подршку теже запошљивим категоријама
– Константан раст броја предузетника	– Недовољна координација у мерама запошљавања
– Финансијска подршка иновативном предузетништву и развоју иновација	– Недостатак едукације и информисаности код послодаваца о правима особа са инвалидитетом и законским обавезама
– Постојање великог броја организација које се баве подршком стартап компанијама и популаризацијом иновативног предузетништва	– Недовољна информисаност предузетника/потенцијалих предузетника о активностима подршке предузетничке инфраструктуре
– Повољна образовна структура становништва	– Демографска кретања у правцу погоршања старосне структуре становништва упућују на наглашено смањивање радног контингента
– Постојан и организован систем посредовања у запошљавању, који олакшава процес тражења посла и уписа на програме обука и додатног образовања	– Превелика зависност од државних субвенција: велики број корисника социјалне заштите у Београду зависи од субвенција и државних програма помоћи, што може смањити мотивацију за активном потражњом за послом и економски независним животом
– Развијен сектор предузетништва	– Недовољно средстава за програм самозапошљавања у односу на број пријављених корисника
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
– Законска регулатива смањује постојање сиве економије	– Смањење средстава намењених за програме за запошљавање
– Средства из ИПА програма и других донатора	– Однос надлежних државних органа према предузетницима представља претњу због недовољне подршке, компликованих бирократских процедура и честих промена у законодавству, што угрожава мотивацију и конкурентност предузетника.
– Долазак нових страних директних инвестиција у регион Београд	– Политичка ситуација
– Подстицање предузетништва кроз олакшице, финансијску и менторску подршку, што може довести до оснивања нових компанија и стварања додатних радних места	– Интензивна промоција и спровођење програма запошљавања који подстичу одлазак радне снаге у иностранство, што може довести до смањења доступне радне снаге и негативног утицаја на локално тржиште рада.

3.8. Анализа проблема

Запошљавање представља један од кључних фактора економског развоја и друштвене стабилности сваког града, па тако и Београда. Иако главни град Србије нуди највећи број радних места и могућности за каријерни развој, тржиште рада се суочава са бројним изазовима, као што су: незапосленост младих, дуготрајна незапосленост, недовољна усаглашеност понуде и потражње за радном снагом, као и миграција квалификованих радника.

Ова анализа ће истражити основне узроке проблема запошљавања, трендове на тржишту рада, доступне програме подршке и могуће мере за побољшање запошљивости грађана Београда. Посебан акценат ће бити стављен на улогу локалних институција, привреде и образовног система у креирању одрживих решења за повећање запослености.

Проблеми који су у анализи идентификовани су следећи:

1. Структурна неусаглашеност тржишта рада и потреба послодаваца:

- постоји несклад између образовне структуре радне снаге и потреба послодаваца;
- недостатак стручне радне снаге у одређеним секторима, попут грађевинарства, ИТ сектора и занатских занимања;
- вишак радне снаге у областима које немају довољну потражњу на тржишту.

2. Висока стопа незапослености одређених категорија становништва:

- млади без радног искуства тешко проналазе први посао због недостатка практичних вештина;
- дуготрајно незапослени имају смањене шансе за запошљавање због губитка релевантних вештина и радних навика;
- особе са инвалидитетом и старији радници суочавају се са дискриминацијом и отежаним приступом тржишту рада.

3. Недовољна флексибилност радних аранжмана:

- недостатак могућности за рад на даљину и флексибилно радно време;
- мали број програма преквалификације и доквалификације који омогућавају бржи прелазак у секторе са већом потражњом за радном снагом.

4. Недовољна подршка локалних институција и програма активне политике запошљавања:

- постојећи програми запошљавања нису довољно прилагођени реалним потребама тржишта рада;
- слаба сарадња између образовних институција, привреде и јавног сектора у креирању циљаних програма обуке;
- ограничавање буџетских ресурса за мере запошљавања и субвенције за послодавце.

5. Географске разлике и неравномерна запосленост унутар града:

- незапосленост је израженија у појединим општинама Београда, посебно у приградским и рубним деловима;
- већа концентрација пословних прилика у централним деловима града.

3.9. Анализа упоредне праксе

За потребе израде спроведена је анализа упоредних пракси у спровођењу мера локалне политике запошљавања. Циљ анализе био је да се идентификују иновативна решења и добри примери који могу послужити као модел за унапређење мера запошљавања на нивоу града Београда. Посебна пажња посвећена је мерама које су реализоване кроз модалитет техничке подршке, односно које су локалне самоуправе препознале у оквиру својих ЛАПЗ (локалних акционих планова запошљавања) и финансирале самостално или уз подршку различитих локалних партнера.

Највећи број ових мера није значајно одступио од решења на националном нивоу. Будући да је критеријум иновативности дефинисан као значајније одступање у дизајну и реализацији мера активне политике запошљавања у односу на национални ниво, присутна одступања у дужини трајања, износу средстава или укључивању других категорија теже запошљивих лица, која често нису одговарала стварним потребама локалног тржишта рада, не могу се сматрати иновативним у смислу полазне основе за избор примера добре праксе.

У складу са наведеним критеријумом иновативности, препозната су следећа иновативна решења и приступи:

- Подстицање женског предузетништва: Нови Сад и Панчево су кроз посебне јавне позиве додатно подржали жене у развоју предузетништва.

- Субвенције за samozapošljavanje у АП Војводини: пример добре праксе је увођење критеријума који вреднује степен одрживости делатности, укључујући формирање комисија које оцењују бизнис планове и укључивање стручњака за релевантне области.

- Услови за добијање субвенција у Панчеву: као додатни услов за максималан износ субвенције, захтева се запошљавање још једног лица. Поред тога, корисници су имали доступно правно-финансијско саветовање у првој години пословања.

- Јавни радови у Пироту: увођење делатности, као што је израда традиционалних рукотворина представља пример иновативног приступа, иако ефекти на запошљавање нису били значајни.

- Програми приправника: локалне самоуправе: Нови Сад, Лајковац и Стара Пазова су 2018. године реализовале програме приправника, што представља иновацију с обзиром на то да ова мера није спроведена на националном нивоу.

- Обуке за тржиште рада: Нови Сад и Пирот су се истакли пажљивим одабиром обука које одговарају потребама локалног тржишта рада и укључивањем ширег круга партнера у реализацију. У Новом Саду, лица која заврше обуку за старе и уметничке занате добијају дипломе које им омогућавају да отворе сопствене радионице и пријаве се за програм samozapošljavanja.

- Горњи Милановац: дефинисање делатности које се додатно бодују у процесу одобравања субвенција за samozapošljavanje, у складу са специфичностима локалног тржишта рада.

- Додатне мере у ЛАПЗ: планирање мера које укључују већи број актера и активности ван спектра мера активне политике запошљавања доприноси свеобухватности документа.

4. ПРОМЕНЕ КОЈЕ СЕ ПОСТИЖУ СПРВОЋЕЊЕМ ПРОГРАМА

Визија

Визија програма запошљавања за Град Београд јесте да се створи динамично и инклузивно тржиште рада које подстиче економски раст, иновације и развој људских ресурса уз активно укључивање свих категорија становништва, посебно теже запошљивих група. Град Београд ће бити лидер у стварању квалитетних радних места, унапређењу конкурентности привреде и побољшању стандарда живота, кроз подршку предузетништву, микро, малим и средњим предузећима, као и развој компетенција радне снаге.

Жељена промена

Стварање инклузивног тржишта рада у Београду које ће смањити незапосленост, унапредити компетенције радне снаге и подстицати предузетништво, чиме ће се створити нова и квалитетна радна места за све грађане.

5. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ

Обезбеђивање стабилног и одрживог раста запослености у Граду Београду кроз подстицање инклузивног тржишта рада, унапређење људских ресурса, развој предузетништва и промоцију достојанственог рада заснованог на знању и иновацијама.

Посебни циљеви

- Унапређена ефикасност локалне политике запошљавања: циљ унапређења ефикасности локалне политике запошљавања обухвата побољшање координације између различитих актера који се баве подстицањем запошљавања, као и оптимизацију ресурса и активности које утичу на повећање запошљивости. Ово се постиже кроз три кључне мере: прво, повећање координације између локалних самоуправа, служби за запошљавање и других релевантних актера; друго, унапређење доступности информација о запошљавању и тржишту рада кроз развој онлајн платформи и информационих центара; и треће, јачање партнерства између јавног и приватног сектора на свим нивоима, што ће допринети стварању нових радних места. Ове мере имају за циљ да повећају запошљивост у локалним заједницама и омогуће лакшу размену информација о потребама тржишта рада, као и подршку послодавцима у запошљавању људи из локалних заједница. Сарадња између јавних институција и приватног сектора створиће повољније услове за отварање нових радних места, чиме ће се ускладити локалне политике запошљавања са потребама тржишта и Стратегијом запошљавања Републике Србије.

- Унапређен приступ тржишту рада и пружање подршке у запошљавању: повећање стручних знања и вештина радне снаге кроз додатно образовање и обуке, као и спровођење мера активне политике запошљавања попут субвенција и јавних радова ради унапређења запошљивости. Активности у оквиру овог циља директно утичу на повећање запошљивости и укључивање незапослених особа на тржиште рада. Повећање стручних знања и вештина радне снаге кроз додатно образовање и обуке помаже радницима да буду боље припремљени за захтеве модерног тржишта рада, као и да се прилагоде новим технологијама и стандардима у различитим индустријама. Овим се повећава њихова конкурентност на тржишту рада, што доприноси већој запошљивости и смањењу незапослености. Такође, спровођење мера активне политике запошљавања, као што су субвенције и јавни радови, ствара могућности за запошљавање одређених категорија радне снаге, укључујући теже запошљиве групе

(млади, старији радници, особе са инвалидитетом, дугорочно незапослени). Ове мере не само да помажу појединцима да лакше дођу до запослења, већ и доприносе економском развоју Града, јер омогућавају радним лицима да стекну додатна искуства и вештине које су од значаја за будући развој локалне привреде. Овај циљ је од великог значаја, јер пружа свеобухватну подршку радној снази, омогућавајући грађанима града Београда да се развијају у складу са потребама тржишта рада, што је од пресудне важности за одрживи раст и развој запошљавања на локалном нивоу.

– Подстицање предузетништва, развоја стартап, микро, малих и средњих предузећа као кључни фактор за раст запошљивости и отварање нових радних места: стварање подстицајног окружења за развој предузетништва и раст микро, малих и средњих предузећа, кроз финансијску, едукативну и саветодавну подршку, као и промоцију нових пословних иницијатива. Овај циљ има значајан утицај на запошљавање, јер ствара подстицајно окружење у којем се подстиче развој нових предузећа, посебно микро, малих и средњих предузећа која су кључна за економски раст и запошљавање на локалном нивоу. Промоција иновација и примене савремених технологија помаже предузећима да се прилагоде савременим тржишним захтевима, побољшају своје пословне процесе и повећају конкурентност. Пружање финансијске, едукативне и саветодавне подршке омогућава оснивачима предузећа да успешно започну и развију своје пословне иницијативе, што доводи до отварања нових радних места. У овом контексту, раст малих и средњих предузећа директно доприноси повећању запошљивости у локалној заједници, као и смањењу незапослености, јер се кроз новооснована и развијена предузећа отварају нове радне прилике за различите категорије радне снаге.

6. АНАЛИЗА ОПЦИЈА И ЊИХОВИХ ЕФЕКТА ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА

За остварење постављених циљева разматране су три алтернативне опције, узимајући у обзир критеријуме максимизације резултата, а то су:

1. Status quo опција, која подразумева одржавање постојећег стања у области политике запошљавања. У овој опцији, реализацију би у потпуности преузела Национална служба за запошљавање – Филијала Београд, која би спровела мере активне политике запошљавања, финансиране искључиво из буџета Републике Србије, без додатне финансијске или друге подршке од стране Града Београда.

2. Опција 1 подразумева укључивање Града Београда у реализацију постављених циљева, при чему би се финансирање мера активне политике запошљавања обезбедило од стране Града, уз техничку подршку Националне службе за запошљавање – Филијала Београд, без удруживања средстава између ова два субјекта.

3. Опција 2 подразумева да се мере активне политике запошљавања спроводе кроз суфинансирање између Града Београда и Националне службе за запошљавање – Филијала Београд, уз укључивање локалних партнера и реализацију одређених локалних мера сарадње.

У поређењу опција примењена је метода вишекритеријумске анализе, уз коришћење следећих критеријума:

– Ефикасност у постизању циљева – разматра уравнотеженост између времена и трошкова са једне стране и квалитета постигнутог резултата са друге.

– Ефективност у постизању циљева – процењује да ли се предузимају исправне активности и да ли ће примена одређене опције довести до задовољавајућег степена остварења постављених циљева.

– Трошкови спровођења опције – анализира висину уложених средстава потребних за постизање циљева.

– Капацитет за имплементацију опције – процењује доступне материјалне и људске ресурсе који су потребни за припрему и реализацију предложених опција.

– Одрживост опције – анализира у којој мери опција доприноси решавању проблема на тржишту рада и како утиче на раст и развој Града Београда.

При процени оправданости различитих опција, посебна пажња је посвећена анализи трошкова из угла буџета Града Београда. Овај аспект је кључан за разумевање финансијских импликација и ефикасности сваке опције у контексту доступних ресурса. У процесу евалуације примењена је скала оцена од 1 до 4, која је коришћена за вредновање свих релевантних критеријума, како би се обезбедила прецизна и објективна процена сваке опције. Расподела оцена била је следећа:

– Критеријум „Трошкови спровођења опције” процењује се према следећој скали:

1 – значајно већи трошкови;

2 – већи трошкови;

3 – умерено већи трошкови;

4 – без промена у трошковима.

– За друге критеријуме који су претходно дефинисани, примењује се следећа оцеска скала:

1 – незадовољавајући;

2 – задовољавајући;

3 – добар;

4 – одличан.

Критеријуми	Status quo опција	Опција 1	Опција 2
Ефикасност у постизању циљева	1	2	3
Ефективност у постизању циљева	1	2	3
Трошкови спровођења опције	4	3	2
Капацитет за имплементацију опције	3	3	4
Одрживост опције	2	3	4
КОНАЧНА ОЦЕНА	11	13	16

У овом контексту, анализиране су три опције за реализацију циљева који се односе на активне мере запошљавања у Граду Београду. Status quo опција, која подразумева наставак постојећих мера, има најнижи потенцијал за ефикасно и ефективно постизање циљева. Њена највећа предност су ниски трошкови спровођења (оцена 4), али је у исто време ограничена у одрживости и капацитетима за имплементацију. Ова опција није довољно ефективна у постизању жељених резултата, као ни у решавању дугорочних проблема на тржишту рада.

Опција 1, која предвиђа укључивање Града Београда кроз финансирање и техничку подршку, има боље резултате у погледу ефикасности и ефективности у односу на Status quo, али са умереним трошковима (оцена 3). Ова опција показује значајна побољшања у реализацији циљева, али и даље не пружа оптималне услове за дугорочну одрживост. Капацитети за имплементацију су добри, али не толико снажни као код Опције 2.

Опција 2 представља најповољније решење са највишим оценама у свим аспектима. Иако ова опција носи веће почетне трошкове (оцена 2), она показује највиши потенцијал за постизање циљева, и то како у краткорочном, тако и у дугорочном смислу. Ова опција има највећи капацитет за имплементацију, као и највишу одрживост, што је од кључне важности у контексту активности запошљавања које захтевају стабилан и дуготрајан приступ.

Закључак: Опција 2 је најпогоднија за остварење циљева активних мера запошљавања у Граду Београду. Упркос већим почетним трошковима, ова опција има највећи потенцијал за дугорочну одрживост и ефикасност у реализацији постављених циљева, као и за адекватну подршку на тржишту рада.

7. МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА

Јасно дефинисање мера је кључно за успешно спровођење Програма запошљавања Града Београда, јер без конкретних мера циљеви остају теоријски и не воде ка стварним резултатима. Мере служе као основа за реализацију активности, обезбеђујући да кораци буду усмерени ка дугорочним и одрживим ефектима на тржиште рада. Тиме се ствара чврст план који омогућава и ефикасно праћење напретка.

Поред тога, мере омогућавају праћење и евалуацију учинка програма. Кроз мерење напретка, могу се идентификовати потребна прилагођавања и континуирано оптимизовати програм, чиме се повећава његов квалитет и ефикасност. Оптимално коришћење ресурса такође је кључно, јер осигурава бољу координацију и усмереност активности ка реалним резултатима.

Јасно дефинисане мере такође доприносе повећаној транспарентности и одговорности. Лакше је пратити реализацију, осигурати контролу и спречити неефикасност у трошењу ресурса. Коначно, мере омогућавају флексибилност, јер се програм може брзо прилагодити променама на тржишту рада и новим потребама.

У оквиру Програма запошљавања, као што се може и видети у следећој табели, дефинисана су три посебна циља и укупно осам мера.

Табела 19. Преглед циљева и мера

ОПШТИ ЦИЉ	ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
Обезбеђивање стабилног и одрживог раста запослености у Граду Београду кроз подстицање инклузивног тржишта рада, унапређење људских ресурса, развој предузетништва и промоцију достојанственог рада заснованог на знању и иновацијама.	Унапређена ефикасност локалне политике запошљавања	1. Јачање сарадње и унапређење механизма за подстицање запошљавања на локалном ниову
	Унапређен приступ тржишту рада и пружање подршке у запошљавању	1. Подршка особама са ниским нивоом запослености (млади, дугорочно незапослени, старији и сл.)
		2. Јачање сарадње са послодавцима
		3. Подршка развоју компетенција и вештина радне снаге
		4. Реализација мера активне политике запошљавања
	Подстицање предузетништва, развоја стартап, микро, малих и средњих предузећа као кључни фактор за повећање запослености и отварање нових радних места	1. Побољшање приступа финансијским механизмима подршке за почетнике у пословању и иновативних стартап компанија
		2. Ширење постојећих саветодавних и менторских програма за предузетнике
		3. Подршка развоју предузетничке културе код младих

Следи приказ повезаности посебних циљева са идентификованим мерама, који показује како конкретне активности доприносе остварењу циљева програма.

ЦИЉ 1. Унапређена ефикасност локалне политике запошљавања

У оквиру циља Унапређена ефикасност локалне политике запошљавања, фокус је на јачању сарадње и координације између локалних актера који се баве подстицањем запошљавања, развоју механизма за информисање о тржишту рада, као и на јачању партнерства између јавног и приватног сектора на свим нивоима. Ове активности су од суштинске важности

за стварање интегрисаног и динамичног система који ће допринети повећању запослености и отварању нових радних места у локалној заједници. У наставку, детаљније ћемо описати сваку од ових мера које ће бити имплементиране како би се постигли конкретни резултати.

Мера 1.1. Јачање сарадње и унапређење механизма за подстицање запошљавања на локалном нивоу

Ова мера има за циљ унапређење ефикасности локалне политике запошљавања кроз бољу координацију између институција, послодаваца и организација цивилног друштва, као и развој механизма за подршку запошљавању рањивих категорија становништва. Акценат је на активном укључивању свих релевантних актера у процес креирања и имплементације програма који одговарају реалним потребама тржишта рада, кроз редовне састанке Савета за запошљавање Града Београда, мапирање корисника социјалне заштите погодних за запошљавање, у сарадњи са Националном службом за запошљавање (НСЗ) и организовање округлих столова за послодавце у циљу промоције програма запошљавања.

Додатно, мера подразумева развој и промоцију модела сарадње између јавног и приватног сектора у области запошљавања, укључујући могућности преквалификације и доквалификације, као и унапређење комуникације између локалних институција и привредних субјеката. Ово ће омогућити боље разумевање потреба тржишта рада и усмеравање мера подршке ка дефицитарним занимањима, чиме ће се створити одржив и инклузиван систем подршке запошљавању на локалном нивоу.

Врста мере: Информативно-едукативна

Орган одговоран за спровођење мере: Град Београд, Секретаријат за привреду

ЦИЉ 2. Унапређен приступ тржишту рада и пружање подршке у запошљавању

Циљ 2. Унапређен приступ тржишту рада и пружање подршке у запошљавању у оквиру Програма запошљавања за Град Београд фокусира се на стварање повољнијих услова за запошљавање различитих група становништва које се суочавају са тешкоћама при приступу тржишту рада. Овај циљ ће бити остварен кроз четири мере које обухватају: подршку особама са ниским нивоом запослености, као што су млади, дугорочно незапослени и старији, јачање сарадње са послодавцима, развој компетенција и вештина радне снаге, као и реализацију мера активне политике запошљавања. Кроз све ове мере, програм има за циљ да побољша запошљивост у Београду, подстакне раст запошљавања и помогне интеграцију различитих група у радну снагу.

Мера 2.1. Подршка особама са ниским нивоом запослености (млади, дугорочно незапослени, инвалидна лица, старији и сл.)

Мера подршке особама са ниским нивоом запослености (млади, дугорочно незапослени, старији и сл.) у оквиру Програма запошљавања за Град Београд има за циљ да побољша приступ запошљавању и интеграцију ових рањивих група на тржиште рада. Тиме се настоји смањити ниво незапослености у Београду, посебно међу младима, дугорочно незапосленима и старијим особама, који су често искључени из процеса запошљавања због недостатка вештина, искуства или других баријера

Врста мере: Подстицајна

Орган одговоран за спровођење мере: Савет за запошљавање Града Београда

Мера 2.2. Јачање сарадње са послодавцима

Сарадња са послодавцима је кључна за успостављање усклађености између потреба послодаваца и компетенција које радници поседују. Јачањем ове сарадње, омогућава се бржи и ефикаснији прелазак незапослених на тржиште

рада, као и увођење иновација у процес запошљавања, као што су нови облици рада или програми који су прилагођени потребама радника и послодаваца.

Врста мере: Информативно-едукативне, подстицајне

Орган одговоран за спровођење мере: Савет за запошљавање Града Београда

Мера 2.3. Подршка развоју компетенција и вештина радне снаге

Ова мера има за циљ унапређење компетенција и вештина радне снаге кроз реализацију различитих едукативних програма. Пружањем могућности за стицање нових или усавршавање постојећих вештина, мера ће помоћи незапосленим лицима да се боље прилагоде захтевима савременог тржишта рада. Едукативни програми ће обухватити различите области, укључујући стручне и техничке вештине, као и меких вештинама, како би се повећала запошљивост и конкурентност радне снаге у Београду.

Врста мере: Информативно-едукативна

Орган одговоран за спровођење мере: Савет за запошљавање Града Београда

Мера 2.4. Реализација мера активне политике запошљавања

Ова мера се фокусира на примену различитих активности које имају за циљ активирање и подршку незапосленим лицима, као и побољшање њихових шанси за запослење. Реализација мера активне политике запошљавања укључује различите иницијативе, као што су: субвенције за запошљавање незапослених лица из категорија теже запошљивих, јавне радове, као и подршку за покретање сопственог посла. Кроз ове активности, незапослена лица ће добити конкретну помоћ у проналажењу посла или стварању предузетничких могућности, чиме ће се подстакнути њихова запошљивост и активнији приступ тржишту рада.

Врста мере: Подстицајне

Орган одговоран за спровођење мере: Национална служба за запошљавање – Филијала Београд и Секретаријат за привреду

ЦИЉ 3. Подстицање предузетништва, развоја стартап, микро, малих и средњих предузећа као кључни фактор за повећање запослености и отварање нових радних места

Мера 3.1. Побољшање приступа финансијским механизмима подршке за почетнике у пословању и иновативне стартап компаније

Циљ ове мере је да се унапреди приступ финансијским ресурсима који су прилагођени почетницима у пословању и иновативним стартап компанијама. Активности укључују развој и промоцију субвенционисаних кредита, повољних позајмица, као и подршку за приступ фондовима и инвестицијама. Такође, предвиђене су информативне кампање и обуке за предузетнике како би се побољшало њихово разумевање доступних финансијских механизма и процеса конкурисања за њих.

Врста мере: Подстицајне

Орган одговоран за спровођење мере: Савет за запошљавање Града Београда

Мера 3.2. Ширење постојећих саветодавних и менторских програма за предузетнике

Ова мера је усмерена на проширење и унапређење постојећих саветодавних и менторских програма за предузетнике у Београду. На нивоу Града већ функционишу различити програми који пружају подршку предузетницима у раним фазама њиховог пословања, али је потребно повећати обим корисника и обезбедити лакши приступ овим услугама за шири круг заинтересованих. Поред тога, мера обухвата и разматрање могућности за развој нових програма који ће бити у складу са потребама и изазовима на тржишту

рада. У складу са Стратегијом запошљавања, ова мера доприноси стварању услова за већи број успешних предузетника и малих предузећа, као и за смањење незапослености кроз подршку samozapošljavanju и развоју иновативних пословних идеја.

Врста мере: Подстицајне

Орган одговоран за спровођење мере: Савет за запошљавање Града Београда

Мера 3.3. Подршка развоју предузетничке културе код младих

Ова мера има за циљ развој предузетничке културе међу младима с акцентом на подстицање младих да разматрају предузетништво као каријерну опцију. Мера је у складу са циљевима Стратегије запошљавања, која наглашава значај подршке младима као кључним актерима за развој тржишта рада. Стратегија препознаје потребу за повећање запослености и развој локалних економија. Подршка развоју предузетничке културе у овом контексту доприноси стварању радних места, смањењу незапослености младих и стварању повољног пословног окружења, што је у складу са стратегијама које подржавају иновације, образовање и предузетнички развој на свим нивоима.

Врста мере: Информативно-едукативна

Орган одговоран за спровођење мере: Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд, Привредна комора Србије, Научно технолошки парк Београд

8. МЕХАНИЗМИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА И НАЧИН ИЗВЕШТАВАЊА О РЕЗУЛТАТИМА СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

За ефикасну реализацију Програма запошљавања Града Београда, успостављају се механизми који омогућавају координисано спровођење мера, редовно праћење напретка и извештавање о резултатима, и то на следеће начине:

- формираће се систем институционалне координације, који повезује чланице Савета за запошљавање и друге заинтересоване стејхолдере. Овим системом осигурава се боља усаглашеност активности и ефикаснија подршка циљним групама.
- Биће успостављен механизам за редовно праћење и анализу ефеката, како би се континуирано мерили резултати спроведених мера и омогућило њихово унапређење у складу са потребама тржишта рада.

- Годишње извештавање о реализацији програма постаје обавезан процес, који обухвата анализу спроведених активности, број корисника и ефекте на запошљавање, уз препоруке за наредне кораке.

- Повећава се транспарентност и доступност података, тако да јавност и све заинтересоване стране могу имати увид у релевантне информације о реализацији програма, кроз званичне извештаје, интернет-платформе и јавне догађаје.

Ови механизми омогућиће да се мере програма спроводе ефикасно, уз сталну процену резултата и могућност прилагођавања у складу са динамиком тржишта рада.

Надлежни орган за административну и техничку подршку у спровођењу програма је Секретаријат за привреду Града Београда.

9. ИНФОРМАЦИЈЕ О РЕЗУЛТАТИМА КОНСУЛТАТИВНОГ ПРОЦЕСА

У оквиру процеса израде Програма запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину, спроведен је свеобухватан консултативни процес који је укључивао релевантне актере из јавног, приватног и цивилног сектора. Формирана Радна група, решењем градоначелника (број 02-245/25-Г од 14. јануара 2025. године), окупила је представнике градских секретаријата, Националне службе за запошљавање, привредних и развојних институција, синдиката, удружења послодаваца и организација цивилног друштва, чиме је обезбеђен свеобухватан и инклузиван приступ.

Током састанака Радне групе, анализирани су кључни изазови на тржишту рада, прикупљени релевантни подаци и спроведена SWOT анализа, како би се идентификовале снаге, слабости, могућности и претње у области запошљавања. Посебна пажња посвећена је дефинисању визије, стратешких циљева и приоритетних мера, с циљем да предложени програми буду усклађени са реалним потребама Града Београда и његове привреде.

У консултативном процесу је значајну улогу имао Савет за запошљавање Града Београда, који је координирао активности, усмеравао израду предлога мера и обезбедио повезаност између различитих заинтересованих страна. Захваљујући оваквом приступу, предложене мере су резултат широког консензуса, што доприноси њиховој ефикаснијој примени и дугорочном утицају на запошљавање у Граду Београду.

У складу са чл. 34. и 36. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), чланом 142. Статута Града Београда („Службени лист Града Београда”, бр. 39/08, 6/10, 23/13, 17/16 – одлука УС и 60/19), након израде предметног нацрта програма, Секретаријат за привреду Града Београда је обавестио јавност да ће се Јавна расправа о Нацрту програма запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину са Акционим планом за његово спровођење, спроводити у периоду од 25. до 28. фебруара 2025. године и исти је постављен на званичном интернет-сајту Града Београда.

У оквиру Јавне расправе организована је презентација Нацрта програма на округлом столу 26. фебруара 2025. године, у Градској управи Града Београда, Краљице Марије 1, на XX спрату, у Малој сали. Округлом столу су присуствовали чланови Савета за запошљавање Града Београда и чланови Радне групе за израду Програма запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину са Акционим планом за његово спровођење. Након презентације отворена је дискусија, али примедби и нових предлога није било.

Такође, до 28. фебруара 2025. године, није пристигао ни један предлог, примедба или сугестија на имејл адресу Секретаријата за привреду.

10. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА

Табела 20. Преглед средстава из буџета Града Београда

Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. години	У 2026. години
Подстицање запошљавања посебно осетљивих категорија кроз финансирање удружења која се баве промовисањем запошљавања тешко запошљивих социјалних група	Секретаријат за социјалну заштиту	ОЦД	Континуирано	Буџет града Београда – Секретаријат за социјалну заштиту	0902-0021	22,000,000.00	22,000,000.00
Вебинари за младе	Канцеларија за младе Града Београда	/	Децембар 2026.	Буџет града Београда	1301-0005	10,000,000.00	10,000,000.00
БГ Пракса	Канцеларија за младе Града Београда	/	Децембар 2026.	1	1301-4017	5,000,000.00	5,000,000.00
Стручно оспособљавање	Канцеларија за младе Града Београда	/	Децембар 2026.	1	1301-4017	5,000,000.00	5,000,000.00
Школа програмирања	Канцеларија за младе града Београда	/	Децембар 2026.	1	1301-4017	5,000,000.00	5,000,000.00
Обука за органску производњу	Секретаријат за пољопривреду	/	/	Буџет града Београда - Секретаријат за пољопривреду	1010001	300,000.00	300,000.00
Обука за воћарство	Секретаријат за пољопривреду	/	/	Буџет града Београда - Секретаријат за пољопривреду	1010001	300,000.00	300,000.00
Обука за пчеларство	Секретаријат за пољопривреду	/	/	Буџет града Београда - Секретаријат за пољопривреду	1010001	300,000.00	300,000.00
Подстицање запошљавања спортских стручњака у олимпијским спортовима	Секретарија за спорт и омладину	/	Децембар 2026.	Буџет града Београда	1	720,000.00	720,000.00
Јавни радови	МРЗБСП	МРЗБСП	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП	/	3,032,800.00	3,032,800.00
	НСЗ	НСЗ		Буџет НСЗ			
	ГО Младеновац	ГО Младеновац		Буџет ГО Младеновац			
Подршка samozapošljavanju*)	Секретаријат за привреду	МРЗБСП	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП	1501-0002	8,000,000.00	8,000,000.00
		НСЗ		Буџет НСЗ			
		Секретаријат за привреду		Буџет града Београда - Секретаријат за привреду			
Подршка развоју иновативних делатности	Секретаријат за привреду	Научно технолошки парк Београд		Буџет града Београд- Секретаријат за привреду	1501-0002	10,000,000.00	10,000,000.00
Додела бесповратних финансијских за развој предузетништва кроз унапређење производње и проширење капацитета уз запошљавање незапослених лица	Секретаријат за привреду	/	/	Буџет града Београд- Секретаријат за привреду	1501-0002	20,000,000.00	20,000,000.00
УКУПНО						89,652,800.00	89,652,800.00

*) 16.000.000,00 (8.000.000,00 – Буџет Града Београда – Секретаријат за привреду и одобрена средства од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања).

У табели су приказана средства која су издвојена у буџету Града Београда за реализацију програма који доприносе запошљавању. За 2025. и 2026. годину планирано је укупно 89.652.800,00 динара за спровођење мера активне политике запошљавања и подршку развоју тржишта рада.

11. ЗАВРШНИ ДЕО

Програм запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину са Акционим планом за његово спровођење потребно је објавити на интернет-страници Града Београда, како би сви заинтересовани субјекти имали приступ релевантним информацијама и чиме се обезбеђује његова званична примена и транспарентност у реализацији мера активне политике запошљавања.

Програм запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину са Акционим планом за његово спровођење објавити у „Службеном листу Града Београда”.

12. АКЦИОНИ ПЛАН

Документ ЈП:	Програм запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину
Акциони план:	Акциони план за спровођење Програма запошљавања Града Београда за 2025–2026. годину
Координација и извештавање:	Град Београд, Секретаријат за привреду
Кровни документ:	Стратегија запошљавања Републике Србије за период од 2021. до 2026. године

ОПШТИ ЦИЉ: Обезбеђивање стабилног и одрживог раста запослености у Граду Београду кроз подстицање инклузивног тржишта рада, унапређење људских ресурса, развој предузетништва и промоцију достојанственог рада заснованог на знању и иновацијама
Институција која је одговорна за праћење и контролу реализације: Град Београд, Секретаријат за привреду

ПОСЕБАН ЦИЉ 1: Унапређена ефикасност локалне политике запошљавања
Институција која је одговорна за праћење и контролу реализације: Град Београд, Секретаријат за привреду

Мера 1.1. Јачање сарадње и унапређење механизма за подстицање запошљавања на локалном ниову							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Град Београд, Секретаријат за привреду Града Београда							
Период спровођења: 2025–2026. године			Тип мере: информативно едукативна				
Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (базна година)	Почетна вредност (прва година)	Почетна вредност (друга година)		
Одржани састанци Савета за запошљавање Града Београда	Број	Записници са састанака, листе	2	6	8		
Реализовани округли столови за послодавце	Број, годишње	Листе, интернет-сајт Града Београда	0	2	4		
АКТИВНОСТИ							
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. години	У 2026. години
Организовање састанака Савета за запошљавање Града Београда	Град Београд – Секретаријат за привреду	Чланови Савета за запошљавање Града Београда	Децембар 2026.	/	/	/	/

Мапирање група корисника социјалне заштите погодних за укључивање у програме запошљавања у сарадњи са Националном службом за запошљавање (НСЗ)	Секретаријат за социјалну заштиту	НСЗ	Децембар 2026.	/	/	/	/
Организовање округлих столова за послодавце у циљу промоције програма запошљавања	Савет за запошљавање Града Београда	/	Децембар 2026.	/	/	/	/

ПОСЕБАН ЦИЉ 2. Унапређен приступ тржишту рада и пружање подршке у запошљавању

Институција која је одговорна за праћење и контролу реализације: Град Београд, Секретаријат за привреду

Мера 2.1. Подршка особама са ниским нивоом запослености (млади, дугорочно незапослени, инвалидна лица, старији и сл)							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Савет за запошљавање Града Београда							
Период спровођења: 2025–2026. година			Тип мере: подстицајна				
Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (2024)	Почетна вредност (прва година)	Почетна вредност (друга година)		
Број корисника	Број	Извештаји	315	550	565		
Број реализованих обука и радионица	Број	Извештаји	107	174	181		
Број реализованих промоција	Број	Извештаји	40	50	60		
Број подржаних организација које се баве промоцијом запошљавања тешко запошљивих социјалних група	Број	Извештаји/уговори	10	10	10		
АКТИВНОСТИ							
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за за вршење активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. години	У 2026. години
Подстицање запошљавања посебно осетљивих категорија кроз финансирање удружења која се баве промовисањем запошљавања тешко запошљивих социјалних група	Секретаријат за социјалну заштиту	ОЦД	Континуирано	Буџет Града Београда – Секретаријат за социјалну заштиту	0902-0021	22.000.000,00	22.000.000,00
Организација специјализованих обука и програма стручног оспособљавања за особе са инвалидитетом, дугорочно незапослене и кориснике новчане социјалне помоћи	Секретаријат за социјалну заштиту	ОЦД Центар за социјални рад Градски центар за социјално предузетништво Београд	Континуирано	/	/	/	/

Обуке за чланове ромских удружења о мерама активне политике запошљавања ради даљег информисања шире ромске заједнице	Секретаријат за социјалну заштиту	ОЦД НСЗ Градски центар за социјално предузетништво Београд	Континуирано	/	/	/	/
Школа социјалног предузетништва „Предузетник, то сам ја“	Градски центар за социјално предузетништво Београд	/	Континуирано	/	/	/	/
Обука на рачунарима за кориснике Градског Центра за социјално предузетништво	Градски центар за социјално предузетништво Београд	/	Континуирано	/	/	/	/
Вебинари за младе	Канцеларија за младе Града Београда	/	Децембар 2026.	Буџет Града Београда	1301-0005	10.000.000,00	10.000.000,00
Оснаживање особа са физичким инвалидитетом за рад на даљину ДИ-МАРК	Институт економских наука	РАРЕИ Удружење особа са инвалидитетом Београд	2025.	Буџет ЕУ	/	/	/
Психолошке радионице за особе са инвалидитетом	Удружење особа са инвалидитетом Београд	/	Децембар 2026.	/	/	400.000,00	400.000,00
Едукативне радионице за особе са инвалидитетом	Удружење особа са инвалидитетом Београд	/	Децембар 2026.	/	/	1.000.000,00	1.500.000,00
Радно-окупационе радионице	Удружење особа са инвалидитетом Београд	/	Децембар 2026.	/	/	1.000.000,00	1.000.000,00
Едукативне радионице за послодавце – Препознавање и Превазилажење баријера за запошљавање особа са инвалидитетом	Удружење особа са инвалидитетом Београд	/	Децембар 2026.	/	/	1.200.000,00	1.200.000,00
Клуб за тражење посла	Градски центар за социјално предузетништво Београд	/	Децембар 2026.	/	/	/	/

Мера 2.2. Јачање сарадње са послодавцима						
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Савет за запошљавање Града Београда						
Период спровођења: 2025–2026. године				Тип мере: Информативно едукативна, подстицајна		
Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (базна година)	Почетна вредност (прва година)	Почетна вредност (друга година)	
Број корисника БГ праксе	Број	Извештаји	0	100	100	

Број стручно оспособљених из катего-рије младих	Број	Извештаји	0	100	100
Број реализованих промотивно-еду-кативних радионица за послодавце за запошљавање особа са инвалидитетом	Број	Извештаји, ин-тернет-сајтови чланица Савета за запошљавање	2	18	20
Број организованих сајмова	Број	НЗС	3	6	6
Број послодаваца на сајмовима	Број	НСЗ	125	330	340

АКТИВНОСТИ							
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи парт-нери у спровођењу актив-ности	Рок за за вр-шетак актив-ности	Извор финанси-рања	Веза са про-грамским буџе-том	Укупна процењена финан-сијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. го-дини	У 2026. го-дини
БГ Пракса	Канцеларија за младе Града Београда	/	Децембар 2026.	01	1301-4017	5.000.000,00	5.000.000,00
Стручно оспо-собљавање	Канцеларија за младе Града Београда	/	Децембар 2026.	01	1301-4017	5.000.000,00	5.000.000,00
Београдски сајам запошљавања и пракси	НСЗ	Секретаријат за привреду Привредна ко-мора Србије	31.12.2025.	/	/	/	/
Организација те-матских конферен-ција које ће окупити послодавце, пред-ставнике јавног сек-тора и организације цивилног друштва са циљем подизања свести о могућнос-тима и предностима запошљавања особа са инвалидитетом	Удружење особа са ин-валидитетом Београд	Савез за запо-шљавање Града Београда	Децембар 2026.	/	/	/	/

Мера 2.3. Подршка развоју компетенција и вештина радне снаге							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Савет за запошљавање Града Београда							
Период спровођења: 2025–2026. године			Тип мере: Информативно едукативна				
Показатељ на нивоу мере (пока- затељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (2024)	Почетна вред- ност (прва година)	Почетна вредност (друга година)		
Број реализованих програма	Број	Извештаји	0	0	5		
Број корисника/полазника	Број	Извештаји	198	598	715		
Број реализованих обука	Број	Извештаји	18	24	39		
АКТИВНОСТИ							
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за за вр- шетак актив- ности	Извор финансирања	Веза са про- грамским буџетом	Укупна процењена финан- сијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. го- дини	У 2026. го- дини

Школа програмирања	Канцеларија за младе Града Београда	/	Децембар 2026.	01	1301-4017	5.000.000,00	5.000.000,00
Спровођење стручног испита за локалне туристичке водиче	Секретаријат за привреду	/	/	Буџет Града Београда – Секретаријат за привреду и лице које полаже стручни испит за локалног туристичког водича	1502-0001	/	/
Организација и реализација едукативних радионица за обуку физичких и правних лица за развој руралног (сеоског) туризма на територији града Београда	Секретаријат за привреду	Туристичка организација Београда Секретаријат за пољопривреду	/	Буџет града Београда – Секретаријат за привреду	1502-0001	/	/
Обука за органску производњу	Секретаријат за пољопривреду	/	/	Буџет града Београда – Секретаријат за пољопривреду	01010001	300.000,00	300.000,00
Обука за воћарство	Секретаријат за пољопривреду	/	/	Буџет града Београда – Секретаријат за пољопривреду	01010001	300.000,00	300.000,00
Обука за пчеларство	Секретаријат за пољопривреду	/	/	Буџет града Београда – Секретаријат за пољопривреду	01010001	300.000,00	300.000,00
Обука пољопривредни произвођача „Дигитални алати у пољопривредних”	Привредна комора Србије – Привредна комора Београда	/	Децембар 2026.	/	/	/	/
Обука за лифт-монтера	Привредна комора Србије – Привредна комора Београда (Савет за лифтове)	/	Децембар 2026.	/	/	/	/
Обуке за почетнике у пословању	РАРЕИ	/	/	Буџет МП	/	/	/
Обука за социјално предузетништво	РАРЕИ	/	/	Буџет МП	/	/	/
Обука за стицање додатних знања у области пословног планирања, извоза и иновација	РАРЕИ	/	/	Буџет МП	/	/	/
Подстицање запошљавања спортских стручњака у олимпијским спортовима	Секретарија за спорт и омладину	/	Децембар 2026.	Буџет Града Београда	01	720.000,00	720.000,00

Мера 2.4. Реализација мера активне политике запошљавања

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Национална служба за запошљавање Филијала Београд, Секретаријат за привреду Града Београда

Период спровођења: 2025–2026. година

Тип мере: Подстицајна

Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)		Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (2024)	Почетна вредност (прва година)	Почетна вредност (друга година)	
Број корисника програма samozapošljavanja		Број	Извештаји НСЗ и Секретарија за привреду	376	406	406	
Број додељених субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих		Број	Извештаји НЗС	297	297	297	
Број учесника јавних радова		Број	Извештаји НСЗ	12	11	11	
АКТИВНОСТИ							
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. години	У 2026. години
Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорија теже запошљивих	МРЗБСП НСЗ	МРЗБСП НСЗ	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП Буџет НСЗ	/	/	/
Јавни радови	МРЗБСП НСЗ ГО Младеновац	МРЗБСП НСЗ ГО Младеновац	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП Буџет НСЗ Буџет ГО Младеновац	/	3.032.800,00	3.032.800,00
Подршка samozapošljavanju	Секретаријат за привреду	МРЗБСП НСЗ Секретаријат за привреду	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП Буџет НСЗ Буџет Града Београда - Секретаријат за привреду	1501-0002	16.000.000,00 (8.000.000,00 – Буџет Града Београда – Секретаријата за привреду и одобрена средства од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања)	16.000.000,00 (8.000.000,00 – Буџет Града Београда – Секретаријата за привреду и одобрена средства од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања)
Подршка samozapošljavanju	МРЗБСП НСЗ	МРЗБСП НСЗ	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП Буџет НСЗ	/	/	/

ПОСЕБАН ЦИЉ 3. Подстицање предузетништва, развоја стартап, микро, малих и средњих предузећа као кључни фактор за повећање запослености и отварање нових радних места					
Институција која је одговорна за праћење и контролу реализације: Град Београд, Секретаријат за привреду					
Мера 3.1. Побољшање приступа финансијским механизмима подршке за почетнике у пословању и иновативних стартап компанија					
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Савет за запошљавање Града Београда					
Период спровођења: 2025–2026. година			Тип мере: Подстицајна		
Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (2024)	Почетна вредност (прва година)	Почетна вредност (друга година)
Број корисника програма	Број	Извештаји	0	26	51
Број реализованих промоција и презентација	Број	Извештаји	23	32	39

Број подржаних стартап иновативних делатности	Број	Извештаји/уговори	0	5	5
Број отворених канцеларија за подршку предузетништву	Број	Извештаји/фотографије	13	15	17
Број запослених у подржаним стартап компанијама	Број	Извештаји	180	190	220
АКТИВНОСТИ					

Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за за вршење активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. године	У 2026. године
Промоција домаћих и међународних програма за подршку развоју предузетништва и запошљавања	Привредна комора Србије	Савет за запошљавање Града Београда	Децембар 2026.	/	/	/	/
Презентација јавних позива	НСЗ	/	31.12.2025.	НСЗ	/	/	/
Презентација програма подршке за почетнике у пословању и постојећа ММСПП	РАРЕИ	/	Децембар 2026.	Буџет Министарства привреде	/	/	/
Промоција портала www.preduzetnistvo.gov.rs	РАРЕИ, Београд	/	Децембар 2026.	РАРЕИ	/	/	/
Организација инфодана „Дигитална трансформација микро, малих и средњих предузећа”	Привредна комора Србије	/	Децембар 2026.	/	/	/	/
Подршка развоју иновативних делатности	Секретаријат за привреду	Научно-технолошки парк Београд		Буџет Града Београда – Секретаријат за привреду	1501-0002	10.000.000,00	10.000.000,00
Додела бесповратних финансијских за развој предузетништва кроз унапређење производње и проширење капацитета уз запошљавање незапослених лица	Секретаријат за привреду	/	/	Буџет Града Београда – Секретаријат за привреду	1501-0002	20.000.000,00	20.000.000,00
Додела финансијских средстава за суфинансирање дела трошкова за организацију домаћих и међународних конгреса, манифестација, фестивала, едукација, семинара, изложби, међународног и домаћег карактера, као и за унапређење програма коришћењем информационих технологија у туризму на територији града Београда	Секретаријат за привреду	/	/	Буџет града Београда - Секретаријат за привреду	1502-0001	/	50.000.000,00

Raising Starts	Научно-технолошки парк Београд	/	/	SECO – Секретаријат за економске послове Конфедерације Швајцарске	/	/	/
Интегрисани модел инкубације за стартапе	Научно-технолошки парк Београд и Пословно-технолошки инкубатор техничких факултета Београд (БИТФ)	/	/	Сопствена средства и средства из пројеката	/	/	/
Канцеларија за развој предузетништва и шалтери за привреду (отварање шалтера на преосталим градским општинама и обука координатора)	Привредна комора Србије – Сектор предузетништва градске општине	/	Децембар 2026.	/	/	/	/
Програм 35 идеја	МП	РАРЕИ	2025	Буџет МП	/	/	/

Мера 3.2. Ширење постојећих саветодавних и менторских програма за предузетнике							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Савет за запошљавање Града Београда							
Период спровођења: 2025–2026. године			Тип мере: Подстицајна				
Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (2024)	Почетна вредност (прва година)	Почетна вредност (друга година)		
Број корисника менторинг услуге за започињање пословања	Број	Извештаји	11	15	17		
Број реализованих саветодавних услуга за младе	Број	Извештаји	28	42	52		
АКТИВНОСТИ							
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. години	У 2026. години
Реализација менторинг услуге за почетнике у пословању	РАРЕИ	/	Децембар 2026.	Буџет МП	/	/	/
Подршка развоју пословних идеја код младих	РАРЕИ	/	Децембар 2026.	Буџет МП	/	/	/
Реализација менторинг услуге за сектор прерађивачке индустрије	РАРЕИ	/	Децембар 2026.	Буџет РАС	/	/	/

Реализација Пакета услуга за младе и жене предузетнице	РАРЕИ	/	Децембар 2026.	Буџет МП	/	/	/
Саветодавне услуге за започињање пословања и добијање финансијских средстава	РАРЕИ	/	Децембар 2026.	Буџет МП	/	/	/
Инвестициони кредит	Фонд за развој РС			Фонд за развој РС	/	/	/

Мера 3.3. Подршка развоју предузетничке културе код младих							
Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд, Привредна комора Србије, Научно-технолошки парк Београд							
Период спровођења: 2025–2026. године			Тип мере: Информативно-едукативна				
Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (2024)	Почетна вредност (прва година)	Почетна вредност (друга година)		
Број реализованих промотивних активности по средњим школама и факултетима	Број	Извештаји, интернет сајтови	11	14	28		
Број учесника студентског стартап кампа	Број	Извештаји	55	65	70		
АКТИВНОСТИ							
Назив активности	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства по изворима у 000 дин.	
						У 2025. години	У 2026. години
Промоција предузетништва код младих у средњим стручним школама и на факултетима	РАРЕИ	/	Децембар 2026.	Буџет МП	/	/	/
ParkUp! – студентски стартап камп	Научно-технолошки парк Београд	НТП Нови Сад, Пољопривредни факултет УБ, Фармацеутски факултет УБ, Пословно-технолошки инкубатор техничких факултета, Иновациони инкубатор УКГ	2025.	Буџети партнера, Буџет Министарства науке, технолошког развоја и иновација	/	5,4 милиона динара Министарство науке, технолошког развоја и иновација 1,186 милиона динара партнери на пројекту	/

12.1. Мере активне политике запошљавања

За мере активне политике запошљавања у 2025. и 2026. години, из буџета Града Београда, биће издвојено укупно 11.032.800,00 динара.

Табела 21. Планирана средства за мере активне политике запошљавања

Јавни радови	МРЗБСП	МРЗБСП	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП	/	3,032,800.00	3,032,800.00
	НСЗ	НСЗ		Буџет НСЗ			
	ГО Младеновац	ГО Младеновац		Буџет ГО Младеновац			
Подршка samozapošljavanju*)	Секретаријат за привреду	МРЗБСП	30.11.2025.	Буџет МРЗБСП	1501-0002	8,000,000.00	8,000,000.00
		НСЗ		Буџет НСЗ			
		Секретаријат за привреду		Буџет града Београда - Секретаријат за привреду			

*) 16.000.000,00 (8.000.000,00 – Буџет Града Београда – Секретаријата за привреду и одобрена средстава од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања).

12.2. Категорије теже запошљивих лица на локалном тржишту рада које имају приоритете за укључивање у мере АПЗ

- Жене;
- лица без основног образовања и завршене средње школе;
- лица старости 50 и више година;
- млади до 30 година старости без радног искуства;
- дугорочно незапослена лица која посао траже дуже од 12 месеци, а посебно незапослена лица која посао траже дуже од 18 месеци;
- Роми и Ромкиње;
- млади у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама;
- жртве породичног насиља;
- самохрани родитељи.

Скупштина Града Београда
Број 3-62/25-С, 6. марта 2025. године

Председник
Никола Никодијевић, с. р.